

Utorak, 22. april 2008.
Svedok Andrew Leslie
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.08 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Kao što sam juče najavio, Pretresno veće želi da saopšti, barem delimično, odluku o podnesku *in limine* po *Pravilu 73* Odbrane gospodina Gotovine. Ovo je odluka Pretresnog veća po delu podneska *in limine* Odbrane Gotovine po *Pravilu 73*. Odbrana Gotovine je 6. marta dostavila podnesak, tražeći od Pretresnog veća da izda nalog kojim će da spreči Tužilaštvo da uvede dokaze preko predloženog veštaka Tužilaštva o tome da li su odabrani i pogođeni ciljevi tokom *Operacije Oluja* bili legitimni vojni ciljevi. Odbrana Gotovine, takođe, je zatražila od Pretresnog veća da izda nalog kojim će da spreči Tužilaštvo koje, citiram: "Tvrdi da je svedok o činjenicama Tužilaštva veštak o pitanjima artiljerije i prema tome kompetentan da kaže Pretresnom veću da li su određeni ciljevi bili civilni ili vojni." Odbrana Markača pridružila se ovom zahtevu 25. marta 2008. godine. Tužilaštvo je odgovorilo 20. marta 2008. godine, tražeći od Pretresnog veća da odbaci podnesak. Odbrana gospodina Gotovine zatražila je dozvolu da odgovori na podnesak Tužilaštva i Pretresno veće je odbacilo taj zahtev juče, 21. aprila 2008. godine. Pretresno veće će da se osvrne na prvi zahtev u ovom podnesku kasnije. Kada je reč o drugom zahtevu, jedan od svedoka na kog se to odnosi je današnji svedok Andrew Leslie. Utvrđivanje da li je određeni cilj civilni ili vojni je na kraju na Pretresnom veću. Pretresno veće donosi tu odluku i Pretresno veće smatra da nema potrebe da se izdaje nalog kojim će Tužilaštvo da se spreči da opisuje svoje svedoke na bilo kakav način, niti postoji potreba za nalogom kojim bi se sprečilo Tužilaštvo da izvodi mišljenja od svedoka o činjenicama. Pretresno veće podseća obe strane da mu se najbolje pomaže kada svedok o činjenicama opisuje šta su ona ili on lično videli, iako određeni iskazi ne dozvoljavaju uvek jasnu razliku između činjenica i zaključaka. Ako iskaz svedoka sadrži mišljenja ili zaključke, Pretresno veće očekuje od strana da istraže činjeničnu osnovu za određeno mišljenje ili zaključak. Ovo bi, takođe, bio odgovarajući trenutak za Odbranu da pokrene pitanja koja su pokrenuta u podnesku. U tom smislu, Pretresno veće je svesno da svedoci imaju različita obrazovanja i različita profesionalna iskustva koja im omogućavaju da posmatraju, shvate i tumače zapažanja na različite načine. Shodno tome, Pretresno veće odbacuje drugi zahtev Odbrane gospodina Gotovine. Ovim se zaključuje odluka Pretresnog veća. Gospodine Tieger, da li je

Tužilaštvo spremno da pozove svog narednog svedoka? Koliko sam shvatio, to je gospodin Andrew Leslie?

TUŽILAC TIEGER: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine poslužitelju, molim vas uvedite svedoka.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobro jutro, gospodine Leslie. Pre nego što počnete da svedočite pred ovim Sudom, prema Pravilniku o postupku i dokazima od vas se zahteva da date svečanu izjavu da ćete govoriti samo istinu, celu istinu i ništa osim istine. U vašim rukama se već nalazi tekst. Mogu li da vas pozovem da date svečanu izjavu.

SVEDOK LESLIE: Da, gospodine.

svedok: Andrew Leslie

SVEDOK LESLIE: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, sedite. Možda ste malo iznenađeni da vam se obraćamo sa "gospodine Leslie". To nije znak nepoštovanja vaših funkcija na bilo koji način. Pretresno veće svakome ko dođe ovde obraća se u njegovom ličnom svojstvu i to je jedini razlog zašto vam se obraćamo sa "gospodine Leslie" a drugi će možda da vam se obraćaju na drugi način. Gospodine Tieger, izvolite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, gospodine predsedavajući.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC TIEGER

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine, da li možemo da počnemo jednostavno tako što ćete za zapisnik da kažete svoje ime.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ja se zovem Andrew Brook Leslie.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Koje je vaše trenutno zanimanje i funkcija?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ja sam profesionalni vojnik u Kanadskim oružanim snagama. Trenutno sam na položaju načelnika kopnenog štaba ili komandanta Kanadske vojske.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I koji je vaš trenutni čin?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ja sam general-pukovnik.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Leslie, želim da vam postavim neka pitanja o vašem iskustvu i vašem obrazovanju. Pokušaću da prođemo kroz to što je moguće brže. Zamoliću vas da potvrdite informacije za koje mislim da su tačne. Prvo, da li je tačno da ste vi u vojsci od 1977. godine kada ste se pridružili rezervnim artiljerijskim snagama vojske?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I dok ste u to vreme studirali u Engleskoj, bili ste priključeni Počasnoj artiljerijskoj četi?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A 1981. godine prebacili ste se u redovne snage i ostali ste kao artiljerac?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je tačno da ste služili kao komandant artiljerijske baterije?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tačno je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I na kraju, komandovali ste Prvim Pukom Kraljevske Kanadske artiljerijske konjice [1st Regiment Royal Canadian Horse Artillery]?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Pohađali ste različite više artiljerijske kurseve i učestvovali ste u brojnim međunarodnim obukama koje su uključivale različite sisteme naoružanja?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A to su bili različiti oružani sistemi različitih zemalja, kao što su: Nemačka, Francuska, Britanija, Norveška, Holandija i druge zemlje?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je tačno da je vaša cela vojna karijera, sve do trenutka kada ste počeli da obavljate službu u Krajini 1995. godine, bila u artiljeriji?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Služio sam kao tobdžija ili kao artiljerijski oficir. Postojale su dve dvogodišnje prilike koje su vodile ka mojoj službi u Krajini, gde sam bio zaposlen kao štapski oficir. Dakle, nisam direktno opsluživao oruđa. Bio sam zaposlen kao štapski oficir u različitim štabovima.

prevodioci: Molim vas da zbog prevodilaca pravite pauze između pitanja i odgovora. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Leslie, ponekad prevodioci imaju prednost da dvoje ljudi govore različitim jezicima. Ovde, međutim, vas dvojica govorite istim jezikom. Stoga ste

pozvani da napravite kratku pauzu pre nego što odgovorite na pitanje, kao što se isto tako poziva i gospodin Tieger da postavlja svoja pitanja nakon kratke pauze.

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se. To, naravno, važi, kao što je Pretresno veće napomenulo, na pitanja bilo od strane Suda ili drugih zastupnika. Svi bi trebalo da obratimo pažnju na pitanja prevoda.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, sada ću nakratko da se osvrnem na vaš raspored u Krajini 1995. godine, ali prvo želim da brzo završim sa pitanjima vašeg prethodnog iskustva. Da li je tačno da ste 1997. godine bili komandant Prve kanadske mehanizovane brigade i pešadije, odnosno formacijske grupe za tešku borbu, gde je fokus bio na treningu iz bojevog oružja?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste onda 2000. godine postali komandant brigade za komunikaciju koja je bila odgovorna za uspostavljanje komandne komunikacijske veze sa grupama i pukovima na terenu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Mala ispravka. To nije bila brigada kao takva. To je bila formacija veličine brigada, ali da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste 2002 godine postali komandant...

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Da, časni Sude. Oprostite. Izvinjavam se zbog brzine svim prevodiocima.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste 2002. godine, generale Leslie, postali komandant kopnenih snaga centralnog područja koje je bilo odgovorno za četiri brigade?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A da li ste 2003. godine postali ste komandant kopnenih snaga u Kabulu, odnosno to su bile združene i kombinovane međunarodne snage gde su većinu činili Kanadani?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Bio sam komandant združenih operativnih grupa u Kabulu, a moja druga funkcija je da sam bio zamenik komandanta Operacije ISAF [International Security Assistance Force].

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I da li ste 2004. godine postali zamenik komandanta Kanadske vojske?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste u to vreme radili svoj doktorat na Kraljevskom vojnom koledžu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste 2005. godine postali generalni direktor strateškog planiranja kopnene vojske?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Oružanih snaga, da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A da li ste 2006. godine postali komandant kopnene vojske?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Ranije sam rekao da ću nakratko da se vratim na vašu službu u Krajini 1995. godine. Kada ste bili raspoređeni u Krajinu i u koji deo Krajine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Bio sam raspoređen 1. marta 1995. godine a funkcija mi je bila načelnik štaba za Sektor Jug i bio sam lociran u Kninu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Pre svega, generale Leslie, to je bilo... izvinjavam se. Dozvolite mi da vas pitam: za koju organizaciju ste bili načelnik Sektora Jug?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Za Zaštitne snage Ujedinjenih nacija kao deo komande UNCRO-a i to je bio deo štaba Sektora Jug.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A generalno, koji su bili zadaci ili odgovornosti UNCRO-a u Sektoru Jug?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Zadatak UNCRO-a bio je da sprovodi odluke Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, kao što je navedeno u raznim rezolucijama. U osnovi, to je bilo da se održi zona razdvajanja, da se obezbedi nadzor i osmatranje u zoni razdvajanja, kako bismo bili sigurni da niko od zaraćenih strana nije ušao u zonu razdvajanja, i da se pomogne Generalnom sekretaru ili Specijalnom predstavniku Generalnog sekretara u ostvarivanju njegovih dužnosti.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U vezi sa ciljem da se obezbedi da zaraćene strane kroz zonu razdvajanja ne prodru na drugu stranu, da li je UNCRO bio opremljen kako bi mogao da spreči sve upade, nezavisno od veličine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, nije. UNCRO snage bile su opremljene samo u svrhu samoodbrane. Bilo je vrlo malo, ako je uopšte i bilo, teškog naoružanja, kao što su bili: tenkovi, artiljerija srednjeg dometa ili teška artiljerija. Glavna šema organizacije i opreme bataljona u Sektoru Jug bila je vrlo srodna lakom naoružanju pešadijskih bataljona. I najčešće su bili orjentisani na posmatranje, nadzor i patroliranje.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Samo da pojasnimo, mada mislim da je jasno, sa koje strane zone razdvajanja u Sektoru Jug se nalazio UNCRO?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Trupe koje su činile Sektor Jug bile su na strani pobunjenih krajiških Srba.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li možete ukratko da nam opišete svoje zadatke i odgovornosti kao načelnika štaba Sektora Jug?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Kao načelnik štaba bio sam direktno odgovoran svom komandantu koji je, kad sam tek stigao, bio general-major Kutil iz Češke Republike a kasnije brigadni general Forand iz Kanade. Kao načelnik štaba bio sam odgovoran svom komandantu za efikasno funkcionisanje osoblja raznih odeljenja koji čine komandu Sektora Jug. I u njegovo ime svakodnevno sam pomagao u ovom sektoru, tako što sam nadgledao aktivnosti osoblja unutar sedišta Sektora Jug. A takođe sam bio njemu odgovoran za raspored, bezbednost, kao i za efikasno upravljanje svim elementima koji su bili smešteni u Sektoru Jug. Osim toga, dodeljivani su mi zadaci koje je moj komandant smatrao potrebnim.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Možete li ukratko da nam kažete kakav je bio sastav UNCRO-a u Sektoru Jug i gde su bile raspoređene jedinice?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Sedište Sektora Jug bilo je smešteno na južnom rubu grada Knina. A vojska se sastojala od četiri bataljona. Na severu smo imali češki bataljon; u centralnom delu severa imali smo jordanski bataljon; u južnom delu centra nalazio se kanadski bataljon i na jugu smo imali kenijski bataljon. Na levoj strani se zona razdvajanja naslanjala na planinu Dinara, a na desnoj strani protezala se celim putem kroz planinski venac Velebit i van njega. Osim toga, imali smo jedinice za podršku. Jedna je bila češka medicinska jedinica i hirurško odeljenje koji su se nalazili pri štabu Sektora Jug. Imali smo jedinice vojne policije koje su bile u sastavu međunarodnih snaga i takođe su se nalazile u sedištu Sektora Jug. Takođe smo imali pridodate indonežanske inženjere, kao i slovačku inženjersku jedinicu koja je delovala u celom sektoru. Postojali su ogranci za niži kadar, specijalističke delatnosti; njih su činili sjajni ljudi iz civilne službe Ujedinjenih nacija, zaposleni po ugovoru, lokalni kadar, i većina ih je bila smeštena u samom štabu Sektora Jug ili oko njega.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da sumiramo. Vi ste bili locirani u Kninu a ove brojne jedinice koje ste upravo opisali bile su locirane i izvan Knina u različitim delovima Sektora Jug, kao što ste nam opisali?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je tačno, generale Leslie, da ste ostali na mestu načelnika štaba Sektora Jug do 9. avgusta, kada ste postali načelnik štaba UNCRO-a u Zagrebu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Želeo bih da vam postavim nekoliko pitanja o Kninu, neposredno pred početak *Operacije Oluja* 4. avgusta 1995. godine. Kao prvo, generale, da li ste živeli u Kninu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste poznavali grad? Da li ste šetali gradom i oko njega ili se bavili rekreativnim aktivnostima? Jeste li upoznali grad?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Grad mi je bio relativno dobro poznat. Živeo sam na vrhu dvospratne zgrade u centru grada. Obično bih ujutro išao peške do posla i ako do

kraja radnog dana nije pao mrak, onda bih se, takođe, često vraćao peške kući. Takođe, kada god sam imao priliku, radio bih fizičke vežbe, trenirao bih, trčao po gradu i oko njega. Dakle, relativno dobro sam poznavao grad, s obzirom da sam tamo živeo samo pet meseci.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da vas ukratko pitam o demografskom sastavu u gradu. Da li se broj stanovnika u gradu Kninu promenio u razdoblju neposredno pred *Operaciju Oluja*?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Kada sam tek stigao u Knin u martu mesecu, a govorim samo o svojim procenama, ne želim da to smatrate definitivnim brojevima, stanovništvo Knina brojalo je otprilike 20.000 do 25.000. I kako je rasla napetost i kako je postalo prilično jasno da će neprijateljstva dovesti do eskalacije, stanovništvo Knina povećalo se na 35.000 u danima koji su prethodili danima između 4. i 5. avgusta.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Odakle su došli ti ljudi koji su stigli u Knin? Ko su bili ti ljudi?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Verujem da su to uglavnom bile porodice onih koji su bili zabrinuti da su njihova sela i gradovi bliže liniji razdvajanja i da su zbog toga izloženi većoj opasnosti. Dakle, neposredno uoči 4. i 5. avgusta u gradu su uglavnom živeli stariji ljudi, žene i deca, jer je većina vojno sposobnih muškaraca bila mobilisana i razmeštena na odbrambene položaje u zoni razdvajanja.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li možete da opišete veličinu vojnog prisustva u Kninu u periodu koji je prethodio *Operaciji Oluja*? Da li je bilo vojnika? Da li je bilo ikakvih položaja u gradu; da li je bilo vojnika ili drugih aspekata vojnog prisustva?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Želeo bih da taj period razdvojim na dva dela. Prvi period bi bio otprilike između marta i maja meseca. Knin je bio tranzitna tačka i tačka okupljanja vojno sposobnih muškaraca i oni su mogli da se vide u mnogim delovima Knina. Stopa nezaposlenosti je bila veoma visoka, tako da je bilo vrlo uobičajeno da se vidi veliki broj vojnika ili milicije u Kninu i okolini. Približno od sredine maja pa nadalje, to više nije bio slučaj, jer su vojnici i milicija bili razmešteni na položaje u zoni razdvajanja. Vojno prisustvo u Kninu neposredno pre 4. i 5. avgusta, znači 1., 2. i 3. avgusta bilo je minimalno u smislu da su oni koji su bili sposobni za borbu, bili razmešteni u zoni razdvajanja, iako je povremeno moglo da se vidi neko od vojnog osoblja, kao i poneka uniforma u Kninu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li su vojnici dolazili povremeno u posete svojim porodicama, da li su posećivali Knin za... za odmor i oporavak, ta vrsta stvari?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jesu, gospodine. U periodu koji je prethodio kraju jula i početku avgusta to je bilo dosta često. Male grupe vojnika mogle su se videti na autobuskim stanicama, vraćajući se na ono što su smatrali frontom. Ali sve to je prestalo otprilike oko 1. avgusta, jer je ogromna većina vojno sposobnih muškaraca bila raspoređena i nalazila se na položajima u zoni razdvajanja.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A šta ste primetili oko vojnih priprema neposredno pred *Operaciju Oluja* u samom Kninu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pripreme za odbranu u i oko Knina jednostavno nisu postojale. Postojale su opsežne pripreme za odbranu na strani Srba, na njihovoj strani zone razdvajanja, ali u pogledu samog grada, ništa se nije pripremalo. Nije bilo gradnje utvrđenja ili bunkera. Staklo nije skinuto sa prozora. Prozori nisu bili oplepljeni trakom da se ublaži šteta od razbijanja. Nisu građeni rovovi. Nije bilo nasipa da preusmeravaju napade snaga. Nije bilo ništa od rutinskih odbrambenih priprema koje su mogle da se očekuju za ono što bi potencijalno mogla da bude jedna od glavnih borbenih zona.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, opisali ste povećanje broja civilnog stanovništva Knina u periodu koji je prethodio *Operaciji Oluja*. Da li ste videli da je stanovništvo Knina napustilo to područje u danima neposredno pre *Operacije Oluja*, neposredno pre 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Nešto lokalnog stanovništva je napustilo otprilike nedelju dana pre 4. ili 5. avgusta. Ne znam koliki broj. Ne mogu da kažem, jer nije izgledalo da je došlo do velikog smanjenja broja ljudi koji su mogli da se vide na ulicama u i oko Knina. A bili smo svesni iz priča koje smo čuli da je određen broj srpskih izbeglica ili Srba iz Knina pokušao da pređe granicu i pređe u Bosnu, u područja koja su bila pod kontrolom Srba, ali da su bili vraćeni u Knin. Ali to su samo priče, ne zasnivaju se na posmatranju.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, kako i kada ste prvi put saznali da će se *Operacija Oluja* dogoditi ili da će započeti?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Prve potvrđene indikacije koje smo imali bile su približno 20 minuta nakon 3.00 sata 4. avgusta, kada je štab Sektora Jug dobio obaveštenje od štaba UNCRO-a, od naše pretpostavljene komande u Zagrebu, da će hrvatske snage preduzeti napad da bi povratile izgubljene delove Krajine. Tokom kasnijih sati bilo je mnogo takvih izveštaja iz različitih izvora.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I kakve korake je preduzelo osoblje UNCRO-a kao odgovor na tu informaciju?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne mogu da odgovorim na to pitanje, gospodine. Nisam bio u štabu UNCRO-a u to vreme.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Oprostite. Izvinjavam se zbog ovog pitanja. Koji su koraci bili preduzeti kao odgovor na tu informaciju u štabu Sektora Jug?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Komandant i njegov komandni tim odmah su obavešteni o tome i odlučeno je da se sprovede plan za hitne slučajeve čiji je cilj bio da se svi naši ljudi koji trenutno žive van baze vrata u bazu, a zatim u bunkere. Taj proces je trajao nekoliko sati. U nekom trenutku, ne mogu tačno da se setim vremena ako ne pogledam svoje beleške, oglasile su se sirene za uzbunu koje su bile tako glasne da su se čule gotovo u celom Kninu, što je bio signal za sve one sa kojima nismo mogli da stupimo u kontakt bilo telefonom, bilo radio-vezom kako bi se odmah vratili u sedište Sektora Jug.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, kakva je bila vaša uloga u tom procesu? Šta ste vi radili?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Moj glavni zadatak je bio praćenje ljudi do bunkera i trebalo je da se pobrinem da oni oficiri i vojnici koji su se vratili dobiju odgovarajuće zadatke. Radilo se o posebno komplikovanom zadatku, jer u vreme normalnog funkcionisanja sedišta Sektora Jug, osoblje raznih odeljenja obavljalo je rutinske administrativne poslove. Naravno, rutinski administrativni posao više nije bio važan, tako da su ljudi bili u bunkerima ili su im bili dodeljeni na lokalnu bezbednosnu zadacu ili su raspoređeni na pomaganje u radu osoblju centra gde su general Forand i njegov operativni tim imali dužnost da upravljaju celim sektorom. Dakle, u suštini, moj posao je bio da se pobrinem za sve vezano za Operativni centar, kako bi komandant mogao da se usredsredi na rukovođenje svojim sektorom, a pre svega na to da se zaštiti naše osoblje i da se preduzmu mere da se naši ljudi vrate u bazu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li se sećate kada je počela *Operacija Oluja*, kada je počeo napad?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Sećam se da je otprilike u 5.02 časova ujutro 4. avgusta došlo do masivne zaprečne artiljerijske vatre na Knin i okolinu i po mom mišljenju, to je bio početak operacije.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kažete da je došlo do "masivne zaprečne artiljerijske vatre". Možete li da opišete Sudu prirodu ili intenzitet te baražne vatre?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Broj detonacija koje su bile gotovo simultano ispaljivane ukazivao je na to da kakvi god indirektni sistemi da su bili korišćeni, očigledno je sve bilo podešeno u određenom vremenskom trenutku. Mnogobrojne eksplozije su trajale minut ili dva, nakon čega bi usledila pauza od minut ili dva, i onda bi se taj ciklus ponovio sinhronizovano sa eksplozijama koje su počele da se mešaju. Da objasnim, nakon prvih nekoliko minuta, umesto one vrste zaglušujućih eksplozija pa pauze a zatim ponavljanja eksplozija, sada se to pretvorilo u neprestanu artiljerijsku vatru.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Vi kažete da je došlo do neprestane artiljerijske vatre, nakon što ste opisali ovaj vremenski period. Da li biste mogli takođe da kažete Pretresnom veću koliki je približno bio intenzitet te neprestane artiljerijske vatre?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, rekao bih da je intenzitet bio visok od približno 5.00 časova do otprilike 7.00 časova 4. avgusta u odnosu na ukupan broj eksplozija, iako su postojale varijacije kada su se te eksplozije dogodile. Dakle, u prvoj početnoj paljbi, gotovo sve eksplozije su se dogodile u isto vreme. Tokom prvih sat-dva čuo se isti broj eksplozija, ali kao da nisu bile pod kontrolom.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Rekli ste da je približno oko 7.00 časova došlo do promene u intenzitetu artiljerijske vatre. Da li možete za Pretresno veću da opišete prirodu te promene do koje je došlo otprilike nakon prvih par sati?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Otprilike oko 7.00 časova značajno se smanjila vatra, i umesto da se čuju eksplozije širom grada, granatiranje je bilo grupisano na određene delove grada, i to je variralo, tako da biste negde imali detonaciju granate, zatim nakom minut, dva ili tri, druga granata bi eksplodirala na udaljenosti od 200 do 300 metara od te prve. I to bi se ponovilo nekoliko puta. Onda biste imali četiri, pet ili šest granata grupisanih prilično čvrsto zajedno. Ovaj proces bi se ponavljao, u suštini, tokom većeg dela dana smanjenim intenzitetom u odnosu na ono što se događalo između 5.00 i 7.00 časova ujutro.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, ovaj proces koji ste nam upravo opisali, sa jednom granatom, pa drugom granatom, pa grupom granata, da li ste bili upoznati s tim procesom, i ako jeste, da li možete da nam kažete kakav je značaj tog postupka?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, poznat mi je taj postupak. I po mom mišljenju značaj tog postupka je u tome da nakon prvobitnog otvaranja vatre, koja se čini da je nasumična i relativno isto raspoređana preko celog grada, hrvatski artiljerci su otvorili vatru na način koji je poznat kao pravljenjem postupka mreže ciljeva u kom su baterije oružja, što mogu biti dva, tri, četiri, pet ili šest topova grupisanih zajedno i bili su podešeni prema vizuelnom posmatranju na konkretnu metu. Proces je sledeći: jedan top puca iz te grupe; granatu pomera uređaj za vizuelnu korekciju; te korekcije se onda sračunavaju i šalju drugim topovima; drugi krug kreće iz prvog topa da bi se uskladilo mesto mete. Kada je posmatrač relativno zadovoljan i vidi da mu je top naciljao oblast gde se nalazi meta – jer artiljerija je oblasni sistem, odnosno u to vreme je bila – onda svi topovi jedne jedinice pucaju u tu istu tačku; i tada imate tri, četiri, pet ili šest detonacija relativno bliskih kako vremenski, tako i prostorno. To je proces koji sam video na stotinu puta na raznim treninzima u Kanadi i drugim mestima širom NATO-a.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, to je taj postupak u kom se oružje usmerava na određenu metu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Želeo bih da vam postavim nekoliko pitanja o tome gde ste se vi nalazili tokom 4. avgusta i šta ste primetili u to vreme. Kao prvo, dozvolite da vas pitam... da počnemo od vremena kada su ulagani naponi da se ljudstvo skloni na sigurno mesto i neposredno pre i neposredno nakon što je počeo napad, šta ste vi radili, gde ste se nalazili i šta ste bili u mogućnosti da primetite?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Oko 3.30 časova ujutro, 4. avgusta, nalazio sam se u svojoj kancelariji. Mislim da se nisam vratio u svoju kancelariju sve do 6.00 časova, ali nisam siguran. Najveći deo vremena između 3.30 i recimo, 5.30 časova, proveli smo brinući se da organizujemo ljude u pravcu odgovarajućih bunkera, da ljudstvo koje je na raspolaganju dođe u operativne centre, da se pobrinemo da štab za obezbeđenje Sektora Jug počne sa procesom raspoređivanja vozila koji bi skupljali ljude i da pokušamo da kontrolišemo prilično panične aktivnosti ljudi koji su dolazili u bazu iz svojih stanova u Kninu i oko Knina. A shvatajući da neko još nije došao u bazu, pokušavali smo da nekog pošaljemo po te ljude, što je bio jedan relativno komplikovan proces.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Tokom toga što ste opisali kao početnu intenzivnu baražnu vatru u prvih nekoliko sati nakon napada, da li ste bili u mogućnosti da vidite sa bilo kog položaja na kom ste bili gde su padali ti projektili?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Od trenutka početne paljbe do približno 6.00 časova ne sećam se da sam imao ijedan trenutak da gledam gde padaju projektili. Bio je mrak i bilo je mnogo drugih problema koji su me sprečavali da to uradim. Otprilike oko 6.00 časova, ali ne precizno u 6.00 časova, pridružio sam se grupi od nekoliko drugih ljudi na balkonu koji se nalazi nasuprot moje kancelarije. Mislim da je to na trećem spratu štaba Sektora Jug i tu smo proveli neko vreme, ne dugo, i bili smo u mogućnosti da pratimo artiljerijsku vatru koja oko 6.00 časova nije imala neki uočljiv obrazac i nikom od nas nije bilo poznato koje su mete gađane, upravo zbog te nasumične prirode distribucije vatre. Rekao bih – izvinite za digresiju – rekao bih da sam prvi put bio u mogućnosti da jedan kraći period pratim vatru približno oko 6.00 časova ujutro.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Koje područje Knina ste mogli da posmatrate u to vreme kada ste rekli da ste pratili padanje granata?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Štab Sektora Jug nalazio se na južnom rubu Knina. Moj balkon je bio okrenut prema severu i rekao bih, kada je reč o direktnom posmatranju, možete da vidite negde blizu 1.500 metara pre nego što prvi red zgrada postane očigledan, a onda ste mogli da vidite u prvom planu veće zgrade. Na levoj strani pogled je bio blokiran tvrđavom, a sa desne strane je bio blokiran jednim niskim brežuljkom. Tako da bih rekao da sam mogao da posmatram više od trećine južnog dela grada, gledajući preko krovova i drugih zgrada, i bio je prilično dobar pogled.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Rekli ste da je artiljerijska vatra koju ste vi pratili bila takva da nije imala neki uočljivi obrazac. Da li ste videli bilo kakve napore da se koriguje pravac vatre i koriguje ciljanje meta na način koji ste ranije opisali, kako bi se pogodila neka konkretna meta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine. Ne u to vreme.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je artiljerijska vatra koju ste vi posmatrali, iako sam shvatio kako ste ranije opisali da je ona pokrivala jedno šire područje, da li je bila grupisana na bilo koji konkretni deo Knina? Bilo da je grupisana prema centru Knina ili obroncima Knina ili na područje van Knina?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Uglavnom...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, ne volim da prekidam, časni Sude, ali mislim da je svedok rekao da nije mogao da vidi najveći deo područja koje opisujemo. Rekao je koje konkretno područje je mogao da vidi i mislim da pod tim uslovom moramo da pitamo svedoka u vezi s onim što je upravo objasnio.

SUDIJA ORIE: Pa, on je jasno objasnio na koji način je njegov pogled bio ograničen. I mislim da se pitanje gospodina Tiegera odnosilo upravo na to šta je mogao da vidi.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale, molim vas, odgovorite na pitanje. Da li je potrebno da ga ponovim?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine, nije potrebno. Imam ga ovde. Kada sam pratio artiljerijsku vatru a to je bilo u slučaju Knina, ako mogu, želeo bih da naglasim da smo mi vrlo retko u Sektoru Jug mogli da vidimo granate koje su eksplodirale na tlu. Uglavnom su padale na zgrade. I ono što ste mogli da vidite jeste probijanje krovova i oblak sivog dima, prašine, ruševine koje su padale pod silom eksplozije. Tako da smo na primer, mogli da imamo odličnu vidljivost na 1.000 ili 2.000 metara, a u nekim slučajevima i više metara: gde približno pada granata, koje je otprilike područje na osnovu ruševina, oblaka sivog dima i probijanja krovova. I u tom kontekstu većina projektila je bila grupisana na ono što ja nazivam centrom grada, ali požari su besneli skoro svuda.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, nakon što... pitao sam vas ranije o prvih nekoliko sati nakon napada kada ste opisali paljbu i način na koji se odvijala. Nakon tih prvih par sati, da li ste bili u mogućnosti da posmatrate granatiranje, i ako jeste, sa koje pozicije ili sa kojih položaja?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Od 7.00 časova pa nadalje, dan se odvijao gotovo u stalnim ciklusima kretanja između bunkera, glavne kapije, zatim kruga, do češkog sanitetskog objekta, odmah ispod helikopterske piste, nazad do Operativnog centra za prijavljivanje i tako se taj ciklus ponavljao skoro neprekidno. Nije bilo štapskih službi ili aktivnosti koje bih ja koordinirao a general Forand, sasvim ispravno, bio je u Operativnom centru i vodio taj centar, tako da sam ja najveći deo dana proveo napolju, i značajan period je utrošen...

SUDIJA ORIE: Ako nemate ništa protiv, moguće je da je došlo do zabune u vezi sa pitanjem. Jer poslednji deo pitanja je bio "i ako jeste – sa koje pozicije ili sa kojih položaja?" Gospodine Tieger, ne znam da li ste imali na umu sa kog položaja ili kojih položaja je svedok posmatrao ili sa kog položaja ili kojih položaja je došlo do granatiranja? Ja sam imao utisak da svedok ima ovo drugo na umu.

TUŽILAC TIEGER: Ne. Hvala časni Sude, što ste mi pružili priliku da pojasnim svoje pitanje. Moje pitanje je bilo u vezi sa mogućnošću da se prati to granatiranje i ako je tako bilo, gde se nalazio svedok kada je to posmatrao.

SUDIJA ORIE: Da. Onda sam ja pogrešno čuo. Molim vas, nastavite.

SVEDOK LESLIE: Dakle, gospodine, to je bilo između prozora moje kancelarije... izvinjavam se, balkona moje kancelarije, koji je, zapravo, da budem precizan, bio na suprotnoj strani od hodnika iz moje kancelarije, okrenut prema gradu, kao i na drugim povoljnim položajima unutar štaba Sektora Jug. Verovatno je najbolja pozicija bila na području heliodroma, što je najviša tačka u sedištu Sektora Jug.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da se vratim na pitanje za koje je predsedavajući sudija mislio da sam pitao. Gde se događalo granatiranje, odnosno na šta su granate padale?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Između 6.00 i 7.00 časova, gospodine, ne mogu tačno da vam kažem gde je većina granata pala, ali po onome što sam ja video, to je bilo svuda. Od 7.00 časova, pa nadalje, bilo je mnogo lakše definisati da je najviše granata palo po stambenim delovima grada, po centru grada, ali to ne znači da manje grupe zgrada na periferiji nisu bile granatirane.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Ranije ste nam opisali spektar onoga što ste mogli da vidite sa balkona. Da li ste mogli da vidite više ili manje delova grada sa drugih položaja unutar baze u toku dana kada ste vršili posmatranje koje ste upravo opisali?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Kada se penjete uzbrdo iz štaba Sektora Jug, prođete kuhinju i dođete do češke sanitetske jedinice, mogli ste da vidite mnogo više.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, zamolio bih gospodina sekretara da nam sa spiska po *Pravilu 65ter* predoči dokument koji nosi broj 403.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale, trebalo bi da pred sobom na ekranu imate dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 403. To je jedan UNCRO-ov dokument. Na vrhu možemo da vidimo naslov: "Protest protiv napada na nevine civile i objekte Ujedinjenih nacija" a potpisao ga je general Forand.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, vidim to.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste upoznati s tim dokumentom, generale Leslie?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste bili upoznati s tim dokumentom 4. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, bio sam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kada ste prvi put saznali da je takav dokument sastavljen i poslat?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Mislim da je to bilo u neko vreme nešto pre podneva. Iskreno govoreći zaista se ne sećam u kom trenutku u toku svih tih aktivnosti je dokument sastavljen. Koliko se ja sećam, sastavio ga je oficir, izvrstan oficir, potporučnik Shaun Tymchuk; baziran je na izveštaju koji je dobio komandant područja u svom Operativnom centru od raznih bataljona koji su bili na terenu i takođe na osnovu onoga što je i sam mogao da vidi i komentariše u vezi sa Kninom. Stoga mislim da je nastao 4. avgusta u jednom trenutku pre podneva.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kao načelnika Štaba, da li vas je neko kontaktirao o nameri slanja ovog dokumenta ili konsultovao u vezi sa pripremom i slanjem ovog dokumenta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Bio sam upoznat s tim. Mislim da je ideja nastala od generala Foranda, tako da sam bio vrlo malo upućen u njegov sadržaj. Nisam... Nisam ga ja pisao. Znao sam da je poslat, međutim otposlat je iz Operativnog centra.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A po vama, kakva je bila svrha tog dokumenta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Svrha je bila da se odmah postigne prekid vatre ne samo za Knin, već i za druge gradove koji se spominju u ovom dokumentu i takođe da se odmah osigura povlačenje borbenih snaga iz zone razdvajanja.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kako je ovo protestno pismo došlo... dakle, pre svega, kome je ovo protestno pismo poslato?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Protestno pismo poslao je Operativni centar i takođe viši oficir za vezu. A tradicionalni put – a verujem da je to put koji je sledio i ovaj dokument, iako još jednom želim da istaknem da ja nisam bio u Operativnom centru – je bio preko oficira za vezu Hrvatske vojske, koji je bio zadužen za interakciju između generala Gotovine i Sektora Jug i ta osoba je bila...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe...

SVEDOK LESLIE: Oprostite...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER: Ja ću pojasniti.

ADVOKAT KEHOE: Ako mi dozvolite, mislim da smo u području, časni Sude, na osnovu njegovog prvog odgovora, i ja sam mislio da je časni Sud razgovarao sa svedokom o onome šta on zna i šta je video. Sasvim je jasno iz njegovog odgovora da on ne zna šta se dogodilo sa tim pismom.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, možda možete sa svedokom da razjasnite šta je mislio kada je rekao "a verujem da je to put koji je sledio i ovaj dokument", kakvim činjeničnim znanjem raspolaže i šta je izvor tog znanja? Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER: Svakako, časni Sude. To sam, zapravo, nameravao da uradim.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine generale, vi ste spomenuli tradicionalan put bilo kakvog dopisa i onda i put kojim bi i ovo pismo trebalo da prođe da bi došlo do Hrvatske vojske. U ovom konkretnom slučaju, da li možete da nam kažete šta znate o tome šta se dogodilo sa ovim dokumentom?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, gospodine. Ono je takođe bilo prosleđeno štabu UNCRO-a, štabu Mirovnih snaga Ujedinjenih nacija [United Nations Peace Force-UNPF], bilo je distribuirano i CIVPOL-u i Vojnim posmatračima Ujedinjenih nacija [United Nations Military Observer-UNMO] sa ciljem da bi se osiguralo da se poruka što pre pošalje odgovarajućim hrvatskim vlastima.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A da li imate bilo kakvu informaciju da li je dokument zaista i stigao hrvatskim vojnim vlastima?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Rečeno mi je da jeste ali nemam ličnih saznanja o tome da li su taj dokument hrvatske vojne vlasti zaista primile.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Možda sam preskočio neke stvari koje sam trebao da vas pitam a radi se o onome što ste vi opisali kao tradicionalni put da se takvi dokumenti dostave hrvatskim vojnim vlastima, generalu Gotovini, odnosno drugim osobama kojima su takvi dokumenti upućeni. Da li možete da nam opišete kakav je bio tradicionalni put?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tradicionalni put bio je dvostruk, gospodine. Jedan je bio preko višeg oficira za vezu, Marina Lukovića, koji je komunicirao posebno sa borbenim formacijama generala Gotovine. Istovremeno kopija je poslata preko Vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija njihovom oficiru za vezu, koji je takođe imao vezu sa timom za vezu Hrvatske vojske. Treća tradicionalna ruta je bila preko štaba UNCRO-a, kada bi takav dokument bio poslat ili primljen, onda je takav dokument odnesen generalu Pleštini, koji je bio još jedan oficir za vezu Hrvatske vojske i koji je zapravo bio isto što i kapetan Marin Luković, ali na jednom nivou više.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, jedan od prethodnih odgovora svedoka bio je: "Rečeno mi je da jeste ali nemam ličnih saznanja o tome da li su taj dokument hrvatske vojne vlasti zaista primile." Možete li nam reći od koga ste to čuli?

SVEDOK LESLIE: Jedna od velikih zabrinutosti generala Foranda tog popodneva i večeri bila je da se osigura da se protestno pismo distribuira na mnogo adresa, tako da verujem, mada ne mogu sa sigurnošću da kažem, gospodine, da je potporučnik Tymchuk informisao na konferenciji 5. avgusta... ne, 4. avgusta je pismo poslato Vojnim posmatračima Ujedinjenih nacija, i bilo je poslato osoblju ili štabu KLO-a, oficiru za vezu Hrvatske vojske na čelu sa kapetanom Marinom Lukovićem. Pukovnik Norris Pettis, koji je bio načelnik štaba UNCRO-a takođe je meni potvrdio da je kopija poslata generalu Pleštini to veče.

SUDIJA ORIE: Moje pitanje naravno se prvenstveno odnosilo na prijem a ne na slanje pisma. Da li možete da nam kažete da li je on takođe obavešten ne samo da je pismo poslato, već i da je isporučeno ili da je prijem potvrđen ili nešto više informacija o primaocu pisma?

SVEDOK LESLIE: Časni Sude, izvinjavam se, ne mogu da se setim takve...

SUDIJA ORIE: Ako ne možete da se setite, onda, molim vas, tako nam recite. Gospodine Tieger, molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Pomenuli ste oficira Hrvatske vojske po imenu Luković. Da li ste ga poznavali i da li ste ikada s njim razgovarali o ovom pismu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, gospodine. Kapetan Luković je mene vrlo ljubazno odveo iz Knina 9. avgusta. To je bila prilika da razmenimo razne ideje. Bilo mu je dobro poznato pismo, ali da budem potpuno precizan, ne mogu da se setim da li sam s njim razgovarao da li ga je ili nije primio ili da li je ili nije potvrdio prijem pisma 4. avgusta. Svakako je bio upoznat sa pismom. Bio je upoznat sa sadržajem i svestan njegove važnosti. On ga je video ali ne mogu da se setim da je rekao – video sam pismo u to i to vreme, na tom i tom mestu, tog i tog dana.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li se sećate konteksta kada ste razgovarali o tom pismu? Drugim rečima, da li ste razgovarali uopšteno o pismima? Da li ste razgovarali o tom konkretnom pismu? Ili o činjenici da je to pismo poslato 4. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, ne mogu da se setim šta je podstaklo taj razgovor ili šta je bio kontekst za konverzaciju. Znao sam ga dovoljno dobro da sam mogao s njim iskreno da razgovaram. Delili smo istu strast prema brodovima. On mi nije bio prijatelj ali znali smo jedan drugog dovoljno dobro da smo mogli da razgovaramo iskreno. Ne mogu da se setim konteksta u kom je razgovarano o tom pismu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da se vratim...

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, da li u ovom trenutaku napuštate razgovor o pismu?

TUŽILAC TIEGER: To je sve, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Pitam se... samo pokušavam da... pre svega, na našim ekranima ne vidi se celo pismo u ovom trenutku, jer donji deo daje neke informacije o navodnoj razmeni telefaksom. Ne znam kako je to prevedeno na BHS. Vidim da je nekim rukopisom napisano nešto pre reči "avgust" i neka slova su izostavljena. Nisam u mogućnosti da dešifrujem ili to stoji za "04". Dakle, sada se pitam šta znači "nečitko" u prevodu? Da li je to nečitko, a ako jeste, onda smo trebali da uzmemo u obzir "04" ili šta god je to moglo da bude takođe kao nečitko? To nije pitanje pravog prevoda, nego je pitanje čitljivosti i možda bismo mogli... ne znam da li postoji zajedničko razumevanje o tome šta je napisano rukopisom pre reči "avgust". Ali oni koji slušaju prevod sigurno neće pomisliti da je reč o "04," zato što im je predstavljeno kao nečitko.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, neću da osporavam prevod reči "nečitko". Ja jednostavno ne vidim nikakvu osnovu za nejasnoće o tome šta je tu napisano, ali...

SUDIJA ORIE: Da li postoji neslaganje između strana da li je rukom napisan deo – gde mislim da ne bi trebalo da bude mnogo neslaganja – da li se radi se o "04"?

ADVOKAT KEHOE: Pa, postoji mnogo nesporazuma oko "04", koje ćemo mi temeljitije istražiti. Međutim, zamolio bih, časni Sude, da pređete na dole i pročitate šta piše na faks liniji na dnu.

SUDIJA ORIE: Da, to je potpuno drugačije. To je 12. avgust, zar ne?

ADVOKAT KEHOE: Da, jeste.

SUDIJA ORIE: Da. Da, naravno, sad ste me zainteresovali. Da. Vidite, ne moram ni da gledam tekst. Molim vas, nastavite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, još jedno pitanje pre nego što završimo sa ovim dokumentom. U prvoj rečenici, osim Knina, nabrojani su mnogi gradovi: Drniš, Medak i drugi. Da li znate, da li je ovo iscrpan spisak gradova o kojima su general Forand i visoki članovi štaba Sektora Jug imali informacije?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine. Nije ni bila namera da bude iscrpan spisak. To je značilo da bude reprezentativan uzorak. Bilo je važno što hitnije poslati ovaj dokument kako bi se zaustavila artiljerijska vatra i da se Hrvati povuku iz zone razdvajanja. Zbog hitnosti bilo je najbolje poslati ovaj dokument takav kakav je bio. To je bio deo razgovora kada se prvi put pojavila ideja da se takav dokument sačini.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, sada ostavljam po strani ovaj dokument. Možda to može da bude – ne znam na koji način Pretresno veće želi da se bavi ovim – ali, inače bih zamolio da bude označen za identifikaciju i ponuđen u spis.

SUDIJA ORIE: Ima li ikakvih prigovora protiv usvajanja ovog dokumenta?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Imamo jedan prigovor. Mislim na poziciju ovog pisma... nema dokaza da je ovo pismo ikada primio general Gotovina. Tačno je da je duplikat ovog pisma poslat u drugi sektor generalu Norcu, koga je, u stvari, on primio. Ali ne postoji takva dokumentacija koja pokazuje da je ovo pismo otišlo generalu Gotovini u bilo koje vreme. Ja ću se tim pozabaviti tokom unakrsnog ispitivanja, časni Sude, i istražiti to pitanje sa Pretresnim većem, ali u ovom trenutaku tražio bih od Pretresnog veća...

SUDIJA ORIE: Da li je to pitanje prihvatljivosti dokumenta ili njegove dokazne vrednosti i težine koju mu treba pridati? Mislim, svedok je svedočio o ovom pismu iako nam je rekao da nema lična saznanja o načinu na koji je i kome je tačno isporučeno pismo, ali istovremeno nam je govorio da je razgovarao sa drugim ljudima koji su bili svesni sadržaja tog pisma. Dakle, u tom smislu, pada mi napamet da se više radi o težini nego o prihvatljivosti.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu samo da dam kratak komentar, časni Sude. Ja shvatam vašu nameru što se toga tiče.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Ako neko napiše pismo i nema osnova da se dokaže da je onaj kome je upućeno pismo primio to pismo, onda pismo nema nikakvu dokaznu vrednost. Jasno je da Tužilaštvo nije utvrdilo, a možda bi moglo da utvrdi, dovodeći neke druge

ljude, da je ovo pismo primio general Gotovina. I pod tim uslovom ja tvrdim časni Sude da ovo pismo nema nikakvu dokaznu vrednost u ovom trenutku, jer nema apsolutno nikakvih dokaza od strane ovog svedoka ili od strane Tužilaštva da je onaj kome je pismo upućeno zaista i primio to pismo.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pretno veće je odlučilo da će pismo biti primljeno u spis. Gospodine sekretare?

sekretar: Pismo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P83, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P83 primljen je u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, u vezi sa ovim pismom vi ste spominjali izveštaje koje je štab Sektora Jug primao od jedinica UNCRO-a koje su bile raspoređene širom Sektora Jug. Da li možete samo uopšteno da nam opišete kakve su vrste informacija bile u tim izveštajima koje je Sektor Jug dobijao tokom dana od jedinica UNCRO-a koje su bile raspoređene po celom Sektoru Jug?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, sva četiri bataljona koja su bila raspoređena u zoni razdvajanja prilično dosledno su izveštavala o događajima 4. avgusta, počevši od artiljerijske vatre na srpske odbrambene položaje u zoni razdvajanja, zatim artiljerijske vatre na srpske artiljerijske položaje i koncentraciju snaga iza zone razdvajanja, zatim o artiljerijskoj vatri na veliki broj stambenih zajednica u dometu zone razdvajanja, a zatim o napredovanju Hrvatske vojske u zonu razdvajanja i u nekim slučajevima zauzimanje, hvatanje i razoružavanje osoblja Ujedinjenih nacija i zauzimanje njihovih objekata.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, da li ste putovali van baze Sektora Jug 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li možete da kažete Pretnom veću koliko puta ste izašli iz baze i kakva je bila priroda tog izlaska?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Nekoliko puta sam išao u oklopnom transporteru, nekoliko puta ne. U oklopnom transporteru sam išao odmah nakon 6.00 časova, i to je bio vrlo kratak obilazak u stanju kontrolisanog haosa koji je bio pred samom kapijom. Bilo je nekih problema sa UN CIVPOL-om koji nisu imali iste spiskove kao civilno osoblje Sektora Jug Ujedinjenih nacija, i potreban je bio neko ko je znao gde je bila ulica u blizini *Dizel de poa*. Tako da sam ušao u vozilo, čitav taj izlazak nije trajao više od 15 minuta. Ništa značajno za izveštaj. Pukupili smo tri osobe. Niko od njih nije bio pripadnik UN CIVPOL-a i vratili smo se natrag. Drugi izlazak bio je u nekom trenutku

tokom tog dana. Bili su neki leševi desno od kapije i neki ljudi su bili zainteresovani da se obavi istraga u vezi s tim i stavili su ih u vreće za leševe. Tako da sam ja izašao napolje da se to zaustavi. Zatim sam uveče otišao do vojnog odeljenja za vezu srpske vojske da razgovaramo o nekim pitanjima. Po mom najboljem sećanju, to je bio moj boravak van kruga Sektora Jug 4. avgusta.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gde se nalazilo to odeljenje za vezu srpske Vojske? Gde je bila zgrada ili gde se nalazila građevina?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ja sam to zvao štabom Republike Srpske Krajine, što nije isto što i Ministarstvo odbrane. Dakle, to je na glavnoj ulici, odnosno pre nego što se dođe do kružnog toka, na levoj strani, nekih 50 metara i... dakle, tamo idemo.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U redu. I šta ste primetili kada ste stigli u štab Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, zgrada koju ja nazivam štabom Republike Srpske Krajine bila je oštećena. Usled granatiranja nedostajali su fragmenti zgrade. Bilo je to u večernjim satima 4. avgusta. Tu je bio jedan leš koji je imao donji deo uniforme, nalazio se kod samog prilaza stepeništu. Ona je, u suštini, bila napuštena u vreme kad sam ja stigao tamo.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, ne znam kada...

SUDIJA ORIE: Da, gledam na sat. Da li bi ovo bio za vas pogodan trenutak za pauzu?

TUŽILAC TIEGER: To je u redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda bih prvo zamolio poslužitelja da isprati gospodina Lesliea iz sudnice. Sada ćemo da napravimo pauzu i nastavićemo otprilike za 25 minuta, gospodine Leslie.

SVEDOK LESLIE: U redu, časni Sude.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, radi rasporeda, mislim da je ovaj svedok prvobitno bio predviđen za šest i po sati svedočenja uživo, a koliko sam shvatio to nije vaša procena u ovom trenutku. Da li je to tačno?

TUŽILAC TIEGER: To je tačno, časni Sude. Ja imam nameru da ostanem u bliskom kontaktu i sa sudskim službenicima i sa Odbranom, a u suštini, predviđam da ću da završim tokom naredne sednice.

SUDIJA ORIE: Dakle, to će onda biti tri sata. Mi smo pre nego što je počelo ovo suđenje razgovarali o tom odnosu jedan prema jedan između timova Odbrane i Tužilaštva. Pošto su gotovo svi dokazi koji su do sada predočeni prema *Pravilju 92ter*,

nismo mogli da pratimo taj predlog. Takođe nije moj predlog da sledimo odnos jedan prema jedan kada je reč o ovom svedoku, pošto je ovo vrlo važan svedok i za Tužilaštvo i za Odbranu. Međutim, bez obzira na to, želeo bih da znam šta Odbrana smatra mogućim? Ako bi gospodin Tieger završio danas nakon približno tri sata, da li možemo da završimo sa ovim svedokom do četvrtka? Dakle, to je nešto malo više od dva dana. Odnos bi bio možda dva i četvrt prema jedan.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Ako govorimo o tome da završimo sa ovim svedokom u četvrtak, verujem da to možemo da uradimo. Nisam se konsultovao...

SUDIJA ORIE: Ja govorim o celoj Odbrani, što znači o sva tri tima Odbrane.

ADVOKAT KEHOE: Kad smo kod toga, časni Sude, ja nisam razgovarao sa svojim kolegama ali mislim da je moguće da se to završi do četvrtka.

SUDIJA ORIE: Vidim da gospodin Kay klima glavom, mada oprezno. Da?

ADVOKAT KAY: Da. Naravno, mi čekamo da čujemo ostatak iskaza.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KAY: Ne znamo šta će svedok reći, pošto je reč o svedočenju uživo i od toga zavisi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, izvolite?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude. Biti treći ima svoje prednosti i nedostatke. I u ovom slučaju mi ćemo se dogovoriti međusobno i nadam se da možemo da završimo do četvrtka, u zavisnosti od toga kako se stvari odvijaju.

SUDIJA ORIE: Da. Kako stvari stoje u ovom trenutku, Pretresno veće u svrhu planiranja rasporeda i dalje misli da ćemo moći da završimo sa unakrsnim ispitivanjem svedoka do četvrtka. Ali, naravno, još uvek je pitanje koliko vremena treba za pitanja Pretresnom veću i koliko je vremena još potrebno za dodatno ispitivanje. Ali ja pozivam strane da se potrudite da daju svoj maksimum i da vidimo da li možemo da ne pozivamo ovog svedoka kasnije, jer koliko sam shvatio, on je na raspolaganju do četvrtka, uključujući i četvrtak, ali ne i petak. Da li sam dobro shvatio, gospodine Tieger?

TUŽILAC TIEGER: Ja ću još jedanput... to je moje trenutno shvatanje, ali proveriću, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Takođe, proverite koliko je to fleksibilno. Obično pitanja Pretresnog veća ne uzmu puno vremena, ali ipak na kraju mogu da uzmu neko vreme tokom ispitivanja.

TUŽILAC TIEGER: Znam da gospodin Mišetić želi nešto da kaže ali samo sa stanovišta pojašnjenja, ne želim da uzmemo više vremena nego što je nužno. Ja možda mogu da zaključim svoje glavno ispitivanje i pre kraja ove druge sednice. Nisam to hteo da kažem.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, izvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Izvinjavam se što se javljam preko reda, ali tražim vašu dozvolu da kažem nešto o jednom administrativnom pitanju, ako je moguće?

SUDIJA ORIE: Da, izvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Jutros smo dobili *e-mail* iz Sekretarijata da postoji problem u vezi sa sudnicom II za sutra i o broju osoblja koje može da bude prisutno u sudnici. To može za nas da predstavlja problem, jer mi imamo nekoliko ljudi koji rade na ovom svedoku koji su nam potrebni u sudnici kako bi nam pomogli za vreme unakrsnog ispitivanja. Dakle, ako Pretresno veće to može da ima na umu i da tokom pauze razmisli kako bismo mogli da rešimo taj problem.

SUDIJA ORIE: Da. To je jedno praktično pitanje.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Izvinjavam se: četvrtak, sudnica II?

SUDIJA ORIE: Da. Moraćemo to da pogledamo i onda ćemo da vidimo kako da rešimo to pitanje uz pomoć Sekretarijata. Nastavićemo u 11.00 časova.

(pauza)

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, gospodine Kehoe, Pretresno veće je razmatralo solucije za četvrtak i ispitivali smo opcije kako da se to ostvari. Ali svakako ćemo pronaći rešenje. Gospodine Tieger, izvolite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, da li se sećate kada je prestalo granatiranje, ako jeste, 4. avgusta 1995. godine u Kninu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, koliko se ja najbolje sećam, granatiranje je gotovo prestalo do mraka ali po mom najboljem sećanju, čule su se povremene eksplozije tokom noći.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li vam je bilo poznato šta se dešavalo sa civilnim stanovništvom u Kninu, bilo tokom dana, bilo tokom noći 4. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tokom najvećeg dela dana, od 6.45 časova pa do večeri, ja lično nisam bio napolju, niti sam bio u gradu Kninu, tako da se moje informacije zasnivaju na izveštajima drugih koji su bili napolju i izveštavali, bilo Operativnom centru, bilo meni, kao načelniku štaba, kako bi osigurali da se svi naši ljudi opozovu. Mogli ste da vidite da je odmah pored Sektora Jug jedan od glavnih puteva koji vodi iz zone razdvajanja u Knin. Na tom putu od popodneva gotovo neprekidno je tekla reka vozila u kojima su bili muškarci obučeni u maskirne uniforme, neki nisu. Svi su dolazili u Knin. A sa svih strana su dolazili izveštaji da civili odlaze i to je počelo u ranim popodnevrim satima.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste vi lično videli vozila kako dolaze u Knin ili odlaze iz Knina u drugoj polovini dana, 4. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, više prema večeri i kada je počeo da pada mrak, gospodine. Kada sam izašao... kada sam provirio da vidim srpskog oficira za vezu, koji nije bio tamo kada sam otišao u zgradu koju sam nazivao štabom Republike Srpske Krajine, još uvek je bio veliki broj ljudi na putu koji su nastavljali da izlaze; takođe ste mogli da vidite sa helikopterske piste gotovo beskonačnu reku farova vozila koja su se kretala uz put s druge strane Knina, prema planinama na severu i na zapadu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: O kakvoj vrsti vozila mi... kakvu vrstu vozila ste videli? O kakvoj vrsti vozila govorimo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U blizini, desno od štaba Sektora Jug bilo je različitih vozila. Uglavnom su bili kamioni u kojima su bili ljudi. Bilo je i najobičnijih malih traktora. Zatim je bilo traktora koji su, u stvari, velika poljoprivredna vozila koji takođe imaju neku vrstu drvene prikolice. Povremeno je bio i tenk ali vrlo retko, na kom su bili vojnici ali ne mnogo takvih vozila. I takođe je bilo ljudi koji su se kretali peške pored štaba i išli prema Kninu. Put koji sam mogao da vidim iz... kada je zaista pao mrak, sa helikopterske piste ste mogli da vidite vozila, bilo je predaleko da se utvrdi o kojoj vrsti vozila se radilo, kada govorimo o vozilima koja su odlazila.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Rekli ste da su tu bili traktori sa drvenim prikolicama u kojima su bili ljudi. O kakvim ljudima govorimo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Govorimo o različitim ljudima, gospodine. Ponekad su to bili vojnici – posebno kada je počeo da pada mrak – u prikolicama su bili vojnici. Drugi put bi vojnici bili izmešani sa ženama, decom i starijim osobama, znači čitava bulumenta.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I samo da bude jasno, da li su ti ljudi dolazili u Knin da ostanu tamo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne. Oni su dolazili u Knin, što smo kasnije otkrili, da pokupe svoje porodice ili svoju imovinu kako bi pobjegli dalje onim putem koji sam ranije pomenuo, koji je išao na sever i zapad.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Ta reka vozila koju ste pominjali prolazila je kroz Knin da bi išla negde dalje?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, kada bi nam nestali iz vidokruga, nisam znao da li su to ista vozila koja su nastavila dalje ali to je bila logična pretpostavka. Ali moguće je i da su ostavljali svoja vozila, pošto nije bilo dovoljno goriva.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je pre sledećeg jutra UNCRO Sektor Jug dobio informaciju u vezi sa mogućnošću ili predviđanjem daljeg granatiranja sledećeg dana?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, gospodine. Ta informacija je potekla iz Operativnog centra i mislim da je štab UNCRO-a preneo takve informacije štabu Sektora Jug. Ne mogu da se setim tačnog vremena kada smo saznali za aktivnosti tog dana, 4. avgusta i ponavljanje tih aktivnosti 5. avgusta, ali bilo je opšte poznato da je to bilo oko ponoći 4. avgusta i mi smo očekivali novi žestoki vatreni talas u 5.00 časova 5. avgusta.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I šta se dogodilo sledećeg jutra?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Sa tačnom vojnom preciznošću, mogu da kažem da je u 5.00 časova 5. avgusta došla još jedna žestoka paljba, koja se ponovila na gotovo isti način, pod skoro istim okolnostima kao i prethodnog dana, 4. avgusta. Drugim rečima, između 5.00 i približno 7.00 časova ponovila se jaka baražna vatra po celom mestu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A šta se događalo posle 7.00 časova?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Posle 7.00 časova ponovo se dogodilo ono što se dogodilo i 4. avgusta. Dakle, bili su isti uslovi, ta paljba se bitno smanjila ali još uvek je bila srednjeg intenziteta i takva je ostala negde do 22.30, 23.00 časa. I u vremenskom razdoblju od 7.00 do 22.30 časova ili tu negde, ti projektili su padali po istim ciljevima i ista je bila procedura koju sam ranije opisao u svom svedočenju, ponovljeni postupak od 7.00 do 10.30 ili 11.00 časova.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste imali priliku da posmatrate granatiranje 5. avgusta i ako jeste, da li je bilo sa istih ili različitih mesta u odnosu na ono kako ste videli 4. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U suštini se radilo o istim mestima koja sam primetio 4. avgusta sa jednim izuzetkom, da nisam tada, 5. avgusta ujutro, išao do heliodroma. Ali kada sam 5. avgusta konačno došao do heliodroma, već se završilo granatiranje. Dakle, to je bilo kasnije, tog istog dana, popodne.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste napustili štab u bazi Sektora Jug ujutro 5. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Zbog čega?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Srpski doktor nas je zamolio da pomognemo pri evakuaciji otprilike 30 do 40 pacijenata koji su bili u kritičnom stanju i ja sam se dobrovoljno javio da sastavim jednu ekipu. U početku je trebalo da bude sedam vozila

koja su trebala da se upute u bolnicu da bi pomogli pri toj evakuaciji. Saznali smo za taj zahtev negde oko 7.00 ili 7.30 časova a bazu smo napustili oko sat i po kasnije.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dok ste išli iz baze Sektora Jug do bolnice i nazad, da li možete Pretresnom veću da kažete šta ste videli, šta se dogodilo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Trebalo nam je otprilike 15 do 20 minuta da dođemo do bolnice. Krenuli smo sa šest vozila. Moje vozilo je trebalo da bude na čelu kolone ali u jednom trenutku su se pojavila srpska kola hitne pomoći i oni su preuzeli vođstvo. Mislim da je to bilo u trenutku kada je došlo do granatiranja. Bila su dva perioda kada je na toj ruti došlo do granatiranja. Jedno je bilo na području *Dizel depoa*, pre nego što dođete do glavnog kružnog toka, što je bilo dosta blizu vozila. To je bilo toliko blizu da su se vozila tresla od udara granata. Drugi put je bilo na području... odnosno pre štaba Severno-dalmatinskog korpusa a posle kružnog toka, na putu za grad. Izgledalo je da je grad, zapravo, napušten. Bilo je leševa pored puta. Bilo ih je možda 15 do 20. Bili su razbacani naokolo uz glavni put prema sporednoj ulici. I na tom putu se video razbacan prtljag, putne torbe, čak i delovi nameštaja, dok nismo došli do onog skretanja gde se izlazi iz Knina prema severu i na tom mestu se naša ruta dosta raščistila.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Spomenuli ste da ste videli te leševe dok ste išli prema bolnici. Da li ste videli leševe ili povređene osobe i kada ste došli u bolnicu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Po dolasku u bolnicu videli smo veliki broj mrtvih muškaraca, žena i dece koji su bili naslagani po bolničkim hodnicima u gomilama. U jednoj zadnjoj sobi koja je služila kao improvizovana mrtvačnica, leševi su bili na podu. Nije bilo struje. I medicinsko osoblje je već napustilo bolnicu. Izuzetak je bio jedan medicinski tehničar koji je odlučio da ostane tamo, dok je onaj srpski doktor išao po nas. Bilo je tu nekih 30 do 40 pacijenta. 25 njih je bilo u apsolutno kritičnom stanju. Radilo se uglavnom o starijim ženama. Tu i tamo je bio poneki vojno sposobni muškarac i... da...

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dok ste bili...

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, da li možemo da pitamo svedoka... kažete: "Veliki broj mrtvih muškaraca, žena i dece su bili naslagani u bolnici..." Kako otprilike možemo da shvatimo šta je veliki broj? Rekli ste: "Bilo je tu nekih 30 do 40 pacijenta. 25 njih je bilo u apsolutno kritičnom stanju." A šta je sa leševima?

SVEDOK LESLIE: Gospodine, to je vrlo teško proceniti. Rekao bih da ih nije bilo manje od 30 ali mislim da ih nije bilo više od 50 do 60.

SUDIJA ORIE: U redu. Radilo se o desetinama?

SVEDOK LESLIE: Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dok ste bili u bolnici tog jutra, 5. avgusta, da li ste videli bilo kakve tragove oštećenja od granate ili da li je došlo do bilo kakvog granatiranja?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Kada smo se zaustavili pred bolnicom, nisam video nikakva oštećenja od granata, mada to nisam detaljno pregledao. Dok smo pregledali sobe, jedna granata je pala dovoljno blizu da je razbila nekoliko prozora ali, iako ta granata nije pogodila samu bolnicu, neki od tih šrapnela jesu. Mislim da je to lokalizovano. Ne sećam se nikakvog drugog oštećenja, osim tih prozora, tih nekoliko prozora koji su bili razbijeni.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Samo da bude jasno: po vašem mišljenju, da li je postojala namera da se uništi bolnica ili ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine. Rekao bih da je upravo suprotno bio slučaj. Mislim da su se hrvatske vlasti ili Hrvatska vojska zapravo zaista trudili da ne pogode bolnicu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dok ste bili u bolnici, da li ste videli bilo kakva vojna vozila?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da. Na otprilike 400 metara od bolnice nalazio se tenk. I to je bilo kada smo napuštali bolnicu negde oko 10.00 ili 10.30 časova. Verovatno bliže 10.30 časova. Znači, jedan tenk se nalazio otprilike 400 metara severoistočno. I da budem iskren, jedini razlog zašto smo ga primetili, jer smo zaista imali puno posla dok smo pokušavali da ukrcamo pacijente u oklopna vozila bio je taj što je ispalio jedan projektil prema Kninu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I da li biste mogli da nam kažete od čijih snaga ili kojim je snagama pripadao taj tenk... to je jedno nespretno formulisano pitanje. Možete li da nam kažete da li se radilo o srpskom ili hrvatskom tenku ili bilo kakvom drugom tenku?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, ne mogu da kažem.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li se sećate kada ste se vratili iz bolnice?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je bilo otprilike oko 11.00 časova, ali to je zaista približno vreme. I onda smo iskricali pacijente a zatim sam otišao da pomognem u rešavanju pitanja raseljenih osoba i stvaranju prostora da se ti pacijenti podvrgnu lečenju u češkoj bolnici.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Mislim da ste juče pomenuli da je granatiranje prestalo u vreme.... 5. avgusta, negde oko vremena kada je Hrvatska vojska ušla u Knin...

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, malo sam zbunjen rečju "juče". Rekli ste: "Mislim da ste juče pomenuli... "

TUŽILAC TIEGER: Ne juče, na prethodnoj sednici. Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, produžite.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, dozvolite mi, zbog razjašnjenja, da vam postavim pitanje na drugačiji način. Da li se sećate kada je Hrvatska vojska ušla u Knin?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Mislim da je to bilo otprilike u 11.00 časova, ali oni su prvo ušli u Knin – sada znam, tada nisam znao – sa severa. Tako da su ti prvi delovi Hrvatske vojske ušli u Knin oko 11.00 časova.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Oprostite što preskačem, ali shvatio sam sada kad gledam u transkript da postoji jedno pitanje u vezi sa bolnicom koje vam nisam postavio. Rekli ste da ste videli jedan tenk na oko 400 metara od bolnice kako je ispalio jedan projektil prema Kninu. Da li ste videli bilo kakvu artiljerijsku vatru ili neku drugu vatru koja je ispaljena u pravcu tenka?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, nisam video. Projektili su padali kada smo mi stigli u bolnicu. Radilo se o artiljerijskim projektilima koji su padali na udaljenosti od 400, 500 ili 600 metara od bolnice i to severno i zapadno od bolnice.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, vaše pitanje nam ukazuje da je ispaljena jedna granata a to nisam video na 42. stranici, u 18. redu, gde je svedok rekao: "Jedini razlog zašto smo приметili taj tenk, jer smo imali puno posla dok smo ukrcavali te pacijente u oklopna vozila, jeste da je on ispalio..." Oprostite, nisam pažljivo pročitao. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale, nakon što je Hrvatska vojska ušla u Knin, da li je osoblje UNCRO-a promatralo šta se događa u Kninu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Kada su hrvatske snage ušle u Knin, general Forand je odlučio da povede jedan konvoj vozila prema gradu i on se, zapravo, sastao sa ovim vodećim delovima Hrvatske vojske koji su se kretali prema jugu a on se kretao prema severu, i mislim da je otprilike oko 11.30 časova došlo do tog susreta. Onda su se general Forand i njegova pratnja pod pratnjom Hrvatske vojske vratili u bazu. Pre nego što je general stigao u bazu, otprilike oko 11.15 časova, mada je sve to veoma približno, Hrvatska vojska je stigla do glavnog ulaza u bazu Sektora Jug i zabranili su nam da izlazimo, tako da mi nismo mogli da posmatramo šta se događalo u samom gradu, sa izuzetkom kratkog vremena kada su generala Forand i njegovi ljudi bili izmešani sa vodećim delovima Hrvatske vojske.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je na bilo koji način sprovedena ta zabrana?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Mi smo ih testirali. Ja sam predvodio mali tim do raskrsnice koja je bila na oko 150 metara sa leve strane i nismo obraćali pažnju na hrvatsku pešadiju koja se nalazila na našoj glavnoj kapiji. I mi smo saterani natrag u bazu Sektora Jug sa nekoliko tenkova i tenk su parkirali ispred naše glavne kapije i na taj način nisu nam dozvolili izlazak.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li je taj tenk ili neka druga vojna snaga ostala ispred baze kako bi sprečili osoblje UNCRO-a da napuste bazu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Šta je... ne, to je problem sa postavljanjem složenih pitanja. Hajde da se usredsredimo na tenk u ovom trenutku. Gde se nalazio tenk? Kako je bio smešten?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Taj tenk se nalazio odmah pored samog ulaza, okrenut prednjom stranom prema ulazu i zapravo je cev prolazila kroz samu kapiju, dakle direktno u samu bazu. Na obe strane boka nalazio se znatan broj hrvatskih vojnika, za koje sam pretpostavio da su hrvatski pešadinci. I u roku od 15 do 20 minuta nakon što je ta barikada postavljena, jedan hrvatski pukovnik se pojavio i mi smo razmenili mišljenja.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Samo da razjasnimo to vezano za ovu razmenu mišljenja. Da li ste vi zatražili u ime UNCRO-a da se osoblju UNCRO-a dozvoli da izađe iz baze?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I da li ste vi objasnili zašto osoblje UNCRO-a želi da izađe iz baze?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A šta je bio razlog?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da osiguramo da se poštuje ratno pravo i kako bi se osiguralo da nema kršenja humanitarnog prava i kako bi nam se omogućio pristup da vidimo šta se događa, što su nam i garantovale rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. I takođe sam spomenuo da smo bili spremni da prihvatimo odgovornost i rizik za to.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U redu. Da li se sećate kakav ste odgovor dobili na taj svoj zahtev da napuštate bazu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Nprekidno su ponavljali – ne.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Koliko je dugo... koliko je dugo taj tenk ostao tamo i koliko dugo osoblje UNCRO-a nije moglo da napusti bazu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Nismo mogli da napustimo bazu sve do 9. avgusta. Mislim da sam ja bio jedan od prvih koji je napustio bazu. Bilo je nekih manjih izuzetaka. A u mojoj pratnji je bio kapetan Marin Luković koji me je izveo iz štaba Sektora Jug, izvan područja operacija, kako bih mogao da preuzmem svoju novu dužnost načelnika štaba UNCRO-a. Tenk je ostao na mestu nekoliko sati. Ne sećam se kada je otišao. Nisam bio tamo kada se povukao. Mi smo tada već primili naređenja iz UNCRO-a gde nam je bilo rečeno da moramo da ostanemo u samoj bazi dok su se vodili pregovori na višem nivou između Mirovnih snaga Ujedinjenih nacija [United Nations Peace Force-UNPF], UNCRO-a i raznih nadležnih organa.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Mada niste mogli da napustite bazu, da li ste čuli šta se događalo van baze u tom periodu dok niste smeli da izlazite?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da. Ponekad bi bile neke rafalne paljbe, ponekad eksplozije granata, umereno, veoma mali broj zgrada je bio u plamenu, i čulo se mnogo buke od te mehanizacije i tenkova koji su prolazili pored našeg štaba, kretali su se prema severu tim putem i hrvatske snage koje su ulazile u grad koristeći se onim putem koji se nalazio malo izvan štaba Sektora Jug.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Nekoliko puta ste spomenuli da ste preuzeli dužnost načelnik štaba UNCRO-a u Zagrebu, 9. avgusta. Nakon što ste stigli u Zagreb, da li ste podneli izveštaj o tome šta se dogodilo 4. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, molim da sekretar pozove dokument broj 4067 sa spiska po *Pravilu 65ter*.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, dok gledate ovaj dokument broj 4067, da li je to izveštaj koji ste podneli 12. avgusta 1995. godine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, da li može ovaj dokument da se obeleži za identifikaciju i ponudi u spis?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Ja sam mislio, časni Sude, da se izjave svedoka neće uvoditi u spis. Jer, ovo je svedok uživo.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, ovo je istovremeno izveštaj... približno istovremeno i izveštaj koga je ovaj svedok odmah nakon događaja podneo štabu UNCRO-a.

SUDIJA ORIE: Naravno, ovo je vrlo blizu dokumentu po *Pravili 92ter*, znači, gotovo istovremeno je dokument izdat. Gospodine Kehoe, možda ću vam prvo dati priliku da li, osim formalnog aspekta da je ovo bilo svedočenje uživo, dakle osim toga, da li imate neke prigovore na osnovu sadržaja, naravno, što bi bilo...

ADVOKAT KEHOE: Ako mi dozvolite, časni Sude. Sadržaj govori sam za sebe. Ja ću unakrsno ispitivati o sadržaju dokumenta. Ali ja sam se ponašao u skladu sa uverenjem da ovo neće... da nije reč o svedoku koji svedoči po *Pravilu 92 ter*, nego da će to biti svedok uživo (*viva voce*). Zato sam pomalo iznenađen da...

SUDIJA ORIE: Da, razumem to. Koji je format strane tog dokumenta i sadržaj... mislim, Pretresno veće je videlo ovaj izveštaj. On je bio predat osoblju. Ja sam uvek pomalo u nedoumici kako da pristupim ovim pitanjima.

TUŽILAC TIEGER: Takođe je uključen na spisak naših dokaza, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Da li ima još nešto...

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude. To je... očigledno je da ću unakrsno ispitivati po ovom pitanju. A pitao sam se, iskreno, o prihvatljivosti u ovom trenutku, s obzirom kako sam pomislio da se radi o svedoku uživo a ne o svedoku po *Pravilu 92ter*.

SUDIJA ORIE: Da. Da li biste želeli da ovu izjavu ili izveštaj stavite pred svedoka tokom unakrsnog ispitivanja?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Želeo bih.

SUDIJA ORIE: Zar onda ne bi bilo praktično da ga imamo kao dokazni predmet? Mislim, možda gospodin Tieger čak i vama ostavi da ga predložite... Samo me zanima šta to gospodinu Tiegeru pomaže, šta se dobija osim, recimo, puke aritmetike, koju ja ne razumem baš najbolje.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, ako mi dozvoljavate?

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC TIEGER: Mislim, važnost, bar u ovom delu, je vreme podnošenja ovog dokumenta. Idući mnogo šire do poente, Pretresno veće je... mislim da je ova informacija... to zaista ne služi nikakvoj praktičnoj svrsi - da nemamo ovaj dokument uvršten u spis. Dakle, ja nisam pokušavao da zaobiđem bilo koju proceduru, samo sam pokušavao da dođem do pitanja koja se tu javljaju.

SUDIJA ORIE: Dakle, ono što Pretresno veće može iz ovoga da nauči jeste da je ono što je svedok izjavio danas otprilike isto što je imao na umu u trenutku kada se situacija odvijala pred njegovim očima.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mogu li da dodam jednu stvar?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Mene je moj kolega, gospodin Cayley upravo podsetio da nam je tužilac ovo predočio kao izjavu svedoka u tolikoj meri u kolikoj ona ulazi u *Pravilo 92ter*.

SUDIJA ORIE: Uvek sam smatrao da se *Pravilo 92ter* odnosi na izjave koje su date za svrhu ovog suđenja pred ovim Sudom, a ne svaka izjava koju je poneki svedok u vreme događaja dao. Ali ovo su različiti tipovi izjava. Ako budete ispitivali svedoka, naravno, ako mu budete postavljali specifična pitanja, naravno, tada je pitanje ... radi se o 12. avgustu, što je stavljeno na papir, iz čega ja zaključujem šta je svedok video u to vreme, pre nego da ga je intervjuisala neka agencija, iako moram da priznam da na osnovu onoga

što sam pročitao, radi se o kršenju zakona i to je svakako nešto što svedok ima na umu. I to ne mora ni da se kaže. Dozvolite mi samo...

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pretresno veće će prihvatiti ovaj dokument u dokazne predmete pod pretpostavkom da nijedan drugi advokat neće skočiti na noge sa nekakvim prigovorom koji bi bio drugačiji od onoga što je gospodin Kehoe već rekao Pretresnom veću. U redu? Gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P84, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Dokazni predmet Tužilaštva broj P84 primljen je u spis. Gospodine Tieger, molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, već ste imali priliku da sa nama razgovarate o protestnom pismu generala Foranda, koji se žali na napade na civilne objekte i navodi da se napadi odvijaju u Kninu. I upravo sam primetio da ste i vi lično pripremili izveštaj pošto ste stigli u štab UNCRO-a u Zagrebu. U tom izveštaju opisali ste događaje i tvrdite da hrvatske vlasti nasumice ili namerno pucaju po civilnim stambenim područjima. Zamolio bih vas da objasnite Pretresnom veću šta ste vi primetili a što bi moglo da se nazove namernim ciljanjem civilnih objekata ili gađanjem naslepo civilnih objekata?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, to je problem. On sada koristi ovaj izveštaj kao njegovo svedočenje. Ako svedok želi da govori o tome šta je video ili čuo, to je u redu. Ali, mislim, sada vezivati ovo sa ovim dokumentom, jasno je da on to radi, radi na razradi...

SUDIJA ORIE: Možda se jednostavno radi o načinu na koji je pitanje postavljeno. Ja shvatam, naravno, da je Pretresno veće videlo dokumente na osnovu kojih se izvlače različiti zaključci, kao što je već rečeno u odluci koju je objavilo Pretresno veće na početku današnje sednice dok svedok još nije bio u sudnici. Ali to je vrlo relevantno za ovo trenutno ispitivanje svedoka. Gospodine Leslie, vi ste došli do različitih zaključaka koji su, zapravo, na Pretresnom veću da ih donese. Istovremeno, naravno, vi ste gledali i posmatrali događaja, kao što je jasno iz ovog prvog izveštaja, svakim delićem svesti, kao što ste rekli, to vam je bio takođe bio i zadatak, odnosno, vaš zadatak je bio da vidite da li se krše prava i pretpostavljam, običaji ratovanja, kao možda i drugi zločini po međunarodnom pravu. Dakle, zaključke donosi, kao što sam već rekao, Pretresno veće. U isto vreme, naravno, pravni okviri s kojim ste izgleda bili upoznati, mogli su da budu smernice koje su vas vodile u vašim opservacijama u tom trenutku. Recimo, samo da navedem jedan primer, doktor prvenstveno gleda povrede neke osobe, dok advokat možda prvo gleda da li je neko u civilnoj ili vojnoj odeći. To je samo razlika u pristupu.

Ono što je pretpostavljam da vas gospodin Tieger pita je da li biste sa nama mogli da podelite vaša zapažanja u svetlu onoga što ste vi navodno imali na umu kao pitanje: a to je, da li su zločini počinjeni? Dakle, pre svega, mi od vas ne tražimo vaše zaključke; ali ako vi, na primer, kažete: "Video sam da je 99.9 posto civila bilo pod udarom vatre a u isto vreme samo 0.1 posto vojnika", to bi možda bila relevantna opservacija iz koje se mogu da izvuku zaključci. Mislim da nam u ovom trenutku gospodin Tieger pokušava na neki način da pomogne da od vas dobijemo i čujemo šta ste u tom trenutku videli a šta vas je onda kasnije navelo da tome dodate više detalja a ne da nam kažete kakvi su bili vaši zaključci u tom trenutku ili kasnije. Izvolite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Časni sudija je u pravu. Želeo bih da se usredsredim na ono što ste vi videli u svetlu vašeg iskustva sa artiljerijom i vašeg razumevanje oružanih sistema koji su doveli do zaključaka koje ste doneli. Dakle, pre svega, kada se govori o toj početnoj baražnoj vatri koja je otvorena 4. avgusta, šta ste videli a što vas je onda navelo da zapišete svoje zaključke u izveštaju od 12. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Početna baražna vatra od 4. avgusta trajala je otprilike od oko 5.00 časova do 7.00 časova. To nije bila koncentrisana vatra, nije bilo nekog приметnog obrasca koji korespondira sa bilo kojim ciljem koji ima vojnu vrednost. Vatra je bila, da se laički izrazim, po celom mestu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U redu. Iako je to možda samo po sebi razumljivo, kakvo je bilo značenje takve situacije, s obzirom na vaše zaključke o granatiranju civilnih područja? Da li je to bilo namerno ili je to bilo naslepo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ako se pucalo po celom mestu i ako vatra nije bila koncentrisana ili nije ukazivala da je bila usmerena prema bilo kom konkretnom cilju, onda se meni kao artiljercu nameće niz zaključaka koji bi mogli da se izvuku. Jedan od zaključaka jeste da je pucanje bilo nasumično, s tim što je centar Knina uglavnom bio zona bez vatre kada je reč o civilnim objektima i njihovoj okolini, ili da je to možda bio namerni pokušaj da se vatra rasporedi da bi se postigli neki učinci.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, takođe ste nam rekli, tokom vaše rasprave, o događajima...

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, mogu li da postavim jedno pitanje svedoku?

TUŽILAC TIEGER: Svakako.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da se vaši odgovori u ovom trenutku zasnivaju na pretpostavci da nije bilo vojnih ciljeva širom mesta, da koristim vašu terminologiju, jer bi onda moglo da se kaže: "Namerno sam gađao sve vojne mete kojih je bilo svuda." I to je to. Ja samo razmišljam logično i pokušavam da sledim vašu logiku u ovom trenutku.

SVEDOK LESLIE: Gospodine, mislim da je vaša logika besprekorna. I slažem se.

SUDIJA ORIE: U redu. Mada nisam od vas tražio komplimente, ali u svakom slučaju, hvala vam. Nastavite, molim vas, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, takođe ste nam rekli da ste tokom granatiranja koje se dogodilo 4. i 5. avgusta, primetili da se vatra korigovala ili da je počela da sledi neke procedure za grupisanje vatre. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li to pokazuje da je bilo... da li se to zasniva na vašem posmatranju i vašem iskustvu, da je bilo nastojanja da se gađaju određene mete?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kao prvo, gde ste videli da se vrši korekcija vatre i da počinje da se usmerava prema određenim grupama ciljeva? Gde je to bilo usmereno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Uglavnom, sa povoljnog položaja koji su bili ili balkon ili heliodrom, većina ciljeva i masovnih udara bila je među stambenim objektima. Postojali su i neki izuzeci, ne znam da li želite da idemo sada u detalje?

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Svakako. Recite nam koji su to bili izuzeci?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Izuzeci su bili – i to nije iscrpan spisak, jer bih želeo da pogledam svoje beleške za pružanje takvih podataka – protivavionska baterija koja je bila locirana na 400 do 600 metara južno i istočno od baze Sektora Jug, to je bilo jako dobro pokriveno vatrom iz svih hrvatskih artiljerijskih sistema. Jugoistočni deo *Dizel depoa* bio je takođe cilj; a i prostor poznat kao fabrički kompleks - a taj krov ste mogli da vidite sa heliodroma. To su samo tri mesta kojih mogu odmah da se prisetim a koja sam mogao da vidim sa heliodroma za Sektor Jug.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da vas pitam, vraćajući se nazad na pitanje koje sam vam postavio ranije... na par pitanja koja sam vam postavio ranije, u stvari, radi se o baražnoj vatri koja je otvarana oba dana približno u isto vreme u prvim jutarnjim satima. Da li je vatra koju ste mogli da vidite bila usmerena na pojedine vojne ciljeve u onoj meri u kojoj su ti ciljevi postojali, uz pretpostavku da nije ceo grad bio vojna meta, da li je priroda granatiranja bila takva da je nakon prve baražne vatre, vatra mogla da bude usmerena na određene ciljeve ili ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da bih bio sasvim jasan, gospodine, u periodu otprilike od 5.00 do 6.00 sati nisam mogao da vidim artiljerijsku vatru, dakle, ne mogu da potvrdim da sam video taj sled događaja. Kad sam mogao da vidim u 6.00 sati i nakon toga, odgovor na vaše pitanje je - ne. Granatiranje je bilo po celom gradu. Nije bilo koncentrisane vatre i čak iako niste mogli da vidite gde su tačno te granate padale, gde su udarale, mogli ste da vidite vatru u celom gradu, oblake prašine i dima od udarca granate koja bi rušila krovove.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da vas pitam o vojnim ciljevima. Pre svega, šta su uopšteno govoreći, legitimni vojni ciljevi?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Legitimni vojni cilj je cilj koji komandant koji vrši napad smatra da poseduje značajnu vojnu vrednost i da bi neutralizacija ili uništenje takvog cilja dovela do znatne prednosti za te snage koje vrše napad. Isto tako legitiman cilj je onaj koji može da posluži u neku vojnu svrhu u tom momentu. Postoje i drugi kriterijumi, ali morao bih da se poslužim svojim beleškama da bih bio konkretniji.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kada se jednom utvrdi da je nešto legitiman vojni cilj, da koristimo taj način izražavanja, da li to znači da može da bude granatiran?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine. Većinom apsolutno ne. Prvi korak u tom procesu je identifikovanje legitimnih vojnih ciljeva. A drugi korak je utvrđivanje aktuelne vojne važnosti. Mora se, takođe, uzeti u obzir mogućnost kolateralne štete, odnosno da bi mogle da stradaju nedužne civilne žrtve ili civilni objekti. Vojna korist koja bi mogla da se dobije od gađanja vojnog cilja proporcionalna je pravilima zakona o ratovanju, odnosno koju vrstu oružja morate da angažujete kako bi se izbegla potencijalna kolateralna šteta i na kraju morate da proverite i da vidite da li mislite da je to prava stvar koju treba napraviti, uzimajući u obzir sve navedene faktore.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na stambena područja gde ste videli granatiranje i da se radilo o korigovanoj vatri. Dakle, ako neka značajna vojna ličnost živi u stambenoj zgradi, da li bi to značilo da je vatra usmerena prema stambenim objektima bila dozvoljena i da li bi to značilo da su vaši zaključci izneseni u vašoj izjavi od 12. avgusta... bili pogrešni?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, ponudiću vam svoje mišljenje zasnovano na godinama iskustva po tim pitanjima ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, izvolite.

ADVOKAT KEHOE: On ovde samo nudi svoje mišljenje, on nije veštak.

SUDIJA ORIE: Dakle, kao što sam već rekao i kao što je Pretresno veće reklo u svojoj odluci, ponekad nije lako napraviti razliku, posebno kada imamo profesionalca koji svedoči. Gospodine Tieger, ono što sam ovde primetio je sledeće: vi ste započeli svoja pitanja svedoku o tome šta on smatra da su bili vojni ciljevi, legitimni vojni ciljevi. Imao sam već neke svoje nedoumice u ovom trenutku ali u isto vreme bilo bi dobro da se zna da li ovaj svedok razume ovo, odnosno da li je to ispravno ili nije. I onda se dogodilo da smo prešli od toga šta su, zapravo, legitimni vojni ciljevi, na proces o donošenju odluka o tome da li da se napadne neki određeni cilj ili ne. Na primer, korišćena vrsta oružja nije... naravno, to razmatranje može da bude od važnosti; u isto vreme to ne menja automatski cilj kao legitimni vojni cilj. Hajde da pokušamo da se usredsredimo u prvom redu na činjenice, jer je vaše pitanje bilo zaista vrlo hipotetičko ili ste vi odlučili da postavite takvo hipotetičko pitanje. Mogu da zamislim da možete da postavite slično manje hipotetično pitanje svedoku, ali hajde da pokušamo da se ne izgubimo u tim hipotezama.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, koju ste vrstu oružja videli da je bila usmerena prema stambenim objektima gde ste prethodno videli korekciju vatre?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Nisam nikada video mesto odakle su ispaljivane te granate. Eksplozije su odgovarale vatri iz oruđa srednjeg i većeg kalibra za posredno gađanje, kojim je, bar po definiciji, raspolagala Hrvatska vojska. Radilo se o nepreciznim vojnim sistemima.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ta oružja mogu da naprave razliku između konkretnih vojnih ciljeva, na primer, konkretnih zgrada koje mogu da imaju tu vojnu vrednost, zbog kojih bi mogle da se smatraju legitimnim vojnim ciljevima i civilnih zgrada koje se nalaze oko tih zgrada?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jednostavno rečeno, ne. Aktualna zona po kojoj su padale granate...

ADVOKAT KEHOE: Oprostite, časni Sude. Jasno je da se radi svedočenju veštaka. Ulazimo u područje...

SUDIJA ORIE: Slažem se sa vama. Gospodine Tieger, ovo o čemu mi sada razgovaramo, dakle o vašem pitanju: "Da li ta oružja mogu da naprave razliku između konkretnih vojnih ciljeva, na primer, konkretnih zgrada koje mogu da imaju tu vojnu vrednost, zbog kojih bi mogle da se smatraju legitimnim vojnim ciljevima..." Dakle, ovo je ponovo vrsta teorijskog pitanja, zato što to sve zavisi, zar ne, od veličine objekta. Mogu da zamislim da postoji neka pojedinačna zgrada. Znam da u ovom svetu postoje ministarstva odbrane koja mogu da budu jasno odvojena od okoline i koja mogu da pokrivaju veliku površinu. Tako da mislim da ovakva vrsta pitanja ne pomaže puno Pretresnom veću. Naravno, možete da postavljate pitanja i to je vrlo jednostavna pitanja: Koji je domet za određeni tip naoružanja? Koliko je to oružje precizno? I zatim, da li se radi o stručnosti ili nečemu što svaki iskusan profesionalac može da kaže Pretresnom veću na osnovu svog iskustva, to još mora da se vidi. Gospodine Kehoe, izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Pitao bih... i ako ćemo o tome da raspravljamo, kako bi nam ovaj svedok mogao da kaže svoj stav o tome, on mora da zna o kom se oružju radi, jer svaki sistem naoružanja ima drugačije granice grešaka. A ako on ne zna o kojim se sistemima naoružanja radi i ne zna domet...

SUDIJA ORIE: Da, da. Hajde da ga pitamo šta on zna o dometu i šta on zna o tome. Mislim da sam bio savim jasan i da sam jasno rekao da se slažem sa vama da ne možemo da postavljamo takva pitanja. Dozvolite da vidim odakle da sada počnemo. Da, pitanje je bilo: "Ti oružani sistemi". Dakle, sada ćemo da govorimo o oružjima o kojima je ovaj svedok svedočio. A onda ćemo da ga pitamo da li on bilo šta detaljnije zna o tome i da li je varijacija u preciznosti kada se gađa iz tih oružja takva, da je to, mislim, vrsta znanja koju bi jedan iskusni profesionalac mogao da ima. A ako svedok to ne zna, on će to da nam kaže. Dakle, u kojoj meri je to na samoj granici ili prelazi granicu svedočenja o činjenicama i ulazi u sferu veštačenja, to možemo malo da razmotrimo ali u ovom

trenutku, molim vas, gospodine Tieger, da se usredsredite na pitanja tog tipa, kako bismo izbegli ove razloge za zabrinutost gospodina Kehoea, koji su sasvim legitimni.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, zahvaljujem i tako ću i da uradim. Međutim, ne želim sada da se sporim sa pravilima Suda ali nisam dobio priliku da razjasnim jedan aspekt a to je sledeće: mislim da svedoci koji imaju odgovarajuće profesionalno iskustvo, trebalo bi da budu u poziciji da pomognu Pretresnom veću, tako što će da obaveste Pretresno veće o tome šta su videli i kakve su zaključke u stanju da izvedu iz toga. Ja sam ukazao... to je bilo pitanje koje je možda bilo široko postavljeno. Ja sam pokušao da se usredsredim na to šta je on video u tim određenim delovima grada 4. i 5. avgusta gde je posmatrao tu korigovanu paljbu. Dakle, reč je o određenom kontekstu koji se tiče... a ne o nekom širem kontekstu koji bi mogao da...

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC TIEGER: ... obuhvati niz hipotetičkih odgovornosti.

SUDIJA ORIE: Da, to je upravo deo cele te priče, gospodine Tieger, radi se, da kažem, o toj korigovanoj ili prilagođenoj vatri. U isto vreme, možda bi bila neka razlika, u zavisnosti o kojim se oružanim sistemima radilo iz kojih su ispaljene te granate. I možda biste trebali samo da istražite da li je to poznato i ako nije poznato da li je još uvek dozvoljeno izvlačenje bilo kakvih zaključaka. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, očigledno ste čuli dobar deo rasprave i onaj deo koji nas zanima jeste u kojoj meri ste vi bili upoznati sa oružjem koje je korišćeno u Kninu 4. i 5. avgusta i o preciznosti ili nepreciznosti tog oružja?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Oružani sistemi... pre svega, moje znanje o korišćenim oružanim sistemima dolazi od mnogobrojnih godina iskustva i slušanja detonacija granata. Većina granata koje sam čuo da su eksplodirale bile su srednjeg kalibra. Kao što sam naveo, nisam video to oružje iz kog su ispaljene te granate. Nisu bile u mom vidokrugu i sve vreme dok sam gledao kako Hrvatska vojska prilazi Kninu i prolazi kroz Knin pored naše baze te snage su vukle haubice od 122 milimetara i takođe je bilo i topova tipa D33. Tako da sam mogao da pokušam da povežem te tačke i takođe imao sam na umu one spiskove oružja koje ima Hrvatska, a što je sve dobro poznato.

SUDIJA ORIE: Nama nije poznato.

ADVOKAT KEHOE: Ni nama nije poznato, časni Sude a očigledno nije bilo poznato gospodinu Munkelienu, svedoku koji je svedočio pre neki dan.

SUDIJA ORIE: Radi se o komentaru, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Molim da se komentar izbriše.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Tieger, da li možete da saznate od svedoka šta on očigledno zna a što mi možda ne znamo?

TUŽILAC TIEGER: U redu, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, Pretresno veće bi želelo da zna koji oružani sistemi po vašem shvatanju... koji oružani sistemi su bili dostupni i mislim da ih više od toga zanima koji su, po vašem razumevanju, oružani sistemi korišćeni 4. i 5. avgusta?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja se zaista izvinjavam, ali tu se koristi glagol "razumeti". Mislim da treba da se govori o tome šta svedok zna a ne špekulacije kao što je korišćenje glagola "razumeti". To je ono što svedok zna da je bilo korišćeno. Mislim da je to pitanje o kom smo ovde već govorili.

SUDIJA ORIE: Znanje se često zasniva na razumevanju.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: To, dakle, zavisi kako svedok sluša pitanje i onda se pažljivo sluša odgovor koji nas zanima, čak možda i više nego način na koji je to formulisano. Naravno, ako ja podrazumevam da je nešto A ili B, onda ja imam... onda mogu da objasnim na čemu ja zasnivam to svoje razumevanje o tome da li je nešto A ili B. I u tom objašnjenju obično se nađu činjenice koje zanimaju Pretresno veće. Molim vas, nastavite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi da se vratim na početak. Po vašim saznanjima koja oružja je imala Hrvatska vojska? Šta su Ujedinjene nacije rekly o tome? Da li ste to istražili na druge načine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Oružja za koja nam je rečeno da su dostupna Hrvatskoj vojsci i koja sam ja lično video dok sam išao po zoni razdvajanja, na obe strane, kako na hrvatskoj, tako i na srpskoj, bili su minobacači srednje težine od oko 82 milimetra u prečniku, zatim topovi od 122 milimetra, od 130 milimetara, od 152 milimetra i čitav niz raketnih bacača.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, svedok je govorio o obe strane. Možda zbog toga treba neko pojašnjenje.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Generale Leslie, u vašem odgovoru se pominju obe strane. Dakle, ako je postojalo bilo kakvo naoružanje koje je isključivo bilo za jednu ili drugu stranu, molim vas da kažete Pretresnom veću, zato što Pretresno veće interesuje u ovom trenutku šta vi znate o tom naoružanju koje je koristila hrvatska strana?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Sve ovo je zasnovano na onom što sam ja znao ili podrazumevao da ima hrvatska strana.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kada ste govorili o raznim raketnim bacačima, da li se radilo o višecevnim raketnim bacačima, odnosno MBRL?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, da se vratimo unatrag na vrste oružja o kojima ste govorili, koliko je odstupanje i preciznosti i, naravno, koja je uopšte svrha višecevnih raketnih bacača?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Višecelni raketni bacači su sistemi za suzbijanje vatre u zonama, a preciznost pojedinih raketa nije visoka. Zbog toga su oni taktički dobri kada se koristi veliki broj bacača i kada pokrivaju neko područje, čime se, za potrebe planiranja za sve raketne bacače u tom širokom rasponu, blokira teren na oko 400 metara levo i desno od linije između lansirnih rampi i cilja i oko 200 do 300 metara u dubinu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A ranije tokom svedočenja govorili ste o oružju koje pokriva određenu oblast. Šta je sa drugim vrstama naoružanja koje ste naveli u vašem odgovoru pre nekoliko trenutaka?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Relativno nesofisticirana priroda oružja za posredno gađanje o kome sam govorio, obično je ukazivala da njihova preciznost zavisi od dometa, od punjenja koje se koristi. Ali ako govorimo uopšteno, ako dođete na 400 metara od onoga što vam je cilj, onda možete vizuelno da korigujete vatru i da pogodite cilj. Dakle, ako pogodite u radijusu od 400 metara od svoje mete sa prvim projektilom, to se smatra prihvatljivim.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kada je reč o legitimnim vojnim ciljevima koje ste vi identifikovali u Kninu 4. avgusta, da li ste videli vatru i nastojanje da se isključivo pogode ti vojni ciljevi?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Video sam da su neki od tih ciljeva gađani i da je primenjen taj postupak određivanja kota ciljeva a u nekim slučajevima je to bio isključivi pokušaj da se pogode samo te mete.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Uz određenu proceduru korigovanja vatre?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A šta je to u opštem kontekstu granatiranja koje ste osmatrali?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, najbolji opis u periodu od 5.00 do 7.00 časova, 4. i 5. avgusta je da je vatra bila po celom mestu. Nije postojla procedura za određivanje meta [*target grid procedure*] koji bi mogao da se uoči i to u oba ta dana u tom periodu, sve dok nije obustavljena vatra oko 7.00 časova, neke su bile ispaljene na neke mete za koje se verovalo da su legitimne vojne mete, a velika većina nije.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, časni Sude. Mislim da sam završio svoje ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Da. Ja bih imao nekoliko pitanja da bih bolje shvatio vaš iskaz. Ali prvo sutkinja Gwaunza ima neka pitanja.

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUTKINJA GWAUNZA: Gospodine Leslie, u odgovoru na pitanje gospodinu Tiegeru rekli ste da je u noći 4. avgusta bilo povremenih eksplozija koje su mogle da se čuju. Da li je postojao način da se odredi da li su njima ciljane neka konkretna mesta ili su to bile nasumične mete?

SVEDOK LESLIE: Ne, gospođo, nije postojao način. Nismo bili snabdeveni uređajima za noćno osmatranje. A detonacije su bile van mog vidokruga.

SUTKINJA GWAUNZA: Hvala vam. Pomenuli ste prikupljanje ljudi koji su bili u kritičnom stanju i njihovo prebacivanje u bazu Ujedinjenih nacija. Da li je to ista baza koja je bila blokirana tenkom koji ste već pominjali?

SVEDOK LESLIE: Da, gospođo.

SUTKINJA GWAUNZA: Dakle, da li biste rekli da li su povređeni koji su bili u bazi, bili na bilo koji način pogođeni tom aktivnošću?

SVEDOK LESLIE: Ne, gospođo, ne bih rekao. Rekao bih da im je bila omogućena razumna briga od češke sanitetske čete. I ona je bila odlično opremljena i mogli su da pruže odličnu brigu tim ranjenicima koji su bili u kritičnom stanju. Nivo objekata koji je bio na raspolaganju Česima u to vreme, kategorisao bih u nivo 2, što znači da su mogle da se obave operacije kako bi se spasio nečiji život, ali ništa komplikovanje od toga. Takođe su imali medicinsko osoblje koje je bilo dovoljno obučeno da reaguje na taj način. Nisam dovoljno upućen u medicinu, pa ne mogu da pružim smisleniji odgovor od ovog.

SUTKINJA GWAUNZA: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Da li mogu ja da se nadovežem? Vi ste odgovorili na mnoga pitanja koja su se odnosila na granatiranje Knina i udare granata, a nikad vam nije postavljeno konkretno pitanje o tome da li vam je bilo poznato i da li ste primetili nešto što bi vam omogućilo da zaključite odakle su ispaljivani ti projektili, koja strana je ispaljivala te projekte?

SVEDOK LESLIE: Gospodine, nikad nisam video mesto odakle su dolazili indirektni sistemi vatre koji su pogodili Knin u periodu između 4. i 5. avgusta. Dakle, na osnovu pretpostavki, kao i mnogi drugi, mislim da su oni poticali od Hrvatske vojske koja je izvršila napad. Ali to je samo pretpostavka, jer mi nismo... mi smo ih videli kada su pale ali ja nisam video u vreme dok sam tamo boravio da je hrvatska artiljerija ispalila te granate na Knin.

SUDIJA ORIE: Da. Dakle, da li ste primetili bilo šta što bi protivrečilo pretpostavci koju ste nam upravo izložili?

SVEDOK LESLIE: Ne, gospodine.

SUDIJA ORIE: Onda bi moje sledeće pitanje bilo: opisali ste da ste videli leševe na putu do bolnice. Da li ste videli bilo šta što bi vam omogućilo da zaključite da li se radilo o civilima ili o vojnicima?

SVEDOK LESLIE: Da, gospodine. Primetio sam.

SUDIJA ORIE: Molim vas, da li možete da nam opišete šta ste videli?

SVEDOK LESLIE: Tamo je bilo – bilo je pre mnogo vremena – ali mislim da je tamo bilo nekoliko dečijih leševa... svakako su bili vrlo mladi. Bilo je žena obučenih u suknje. Bilo je i vojno sposobnih muškaraca koji su nosili jedinstvenu kombinaciju odeće koju je u to vreme nosila srpska milicija. Bilo je i starijih ljudi. Većina mrtvih bili su samo bezoblična masa krpa, iz koje je tu i tamo provirivala ruka ili noga, ili neka slična grozota.

SUDIJA ORIE: Da. Da li sam dobro razumeo vaš odgovor da vi niste u mogućnosti da nam date bilo kakve preciznije razmere kategorija od ovih koje ste upravo pomenuli?

SVEDOK LESLIE: Ne, gospodine, ne mogu.

SUDIJA ORIE: Rekli ste nam da ste videli vojnike na drvenoj prikolici iza traktora. Rekli ste da ste takođe videli zajedno sa ženama i starijim ljudima i vojnike. Da li možete da budete precizniji: kojim oružanim snagama su pripadali ti vojnici, ako ste bili u mogućnosti da ih razlikujete? Da li možete da nam kažete nešto više o tim vojnicima?

SVEDOK LESLIE: Da, gospodine, mogu. Od poslepodneva 4. avgusta, vojnici su bili srpski vojnici i ta kolona vozila počela je da se kreće polako. Ali za par sati to je bila vrlo konstantna kolona vozila u kojoj su bili kamioni sa dva ili tri vojnika, sa pet ili šest žena i dece. Zatim su sledili traktori sa drvenim prikolicama u kojima je takođe bilo vojnika. Zatim je bilo traktora koji su vukli prikolice za seno i u njima je bilo žena i dece, i takođe vojnika. Dakle, to je bila prilično haotična kolona, da se tako izrazim, ljudi koji su prolazili pored štaba Sektora Jug.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na vašim odgovorima. Pre nego što damo priliku Odbrani da unakrsno ispituje, napravićemo pauzu i nastavićemo u 12.40 časova.

(pauza)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, mogu li da pretpostavim da ste se dogovorili da vi počnete prvi?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Generale Leslie, sada će unakrsno da vas ispituje gospodin Kehoe koji je branilac gospodina Gotovine. Izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobar dan, generale. U glavnom ispitivanju mislim da ste vi rekli, generale, da ste izašli negde oko 6.00 časova, 4. avgusta. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE: Zamoli bih sekretara da prikaže dokument broj 4769, sa spiska po *Pravilu 65ter*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, dok čekamo, ako vam se čini da ovo ispitivanje teče sporo, to je zbog toga što želim da prevodioci mogu da nas stignu.

ADVOKAT KEHOE: Molim vas da uvećate donju polovinu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, kao što vidite na ovoj karti, ovo je snimak Knina iz vazduha i siguran sam da na desnoj strani vidite bazu Ujedinjenih nacija. Da li možete molim vas da nam uz pomoć poslužitelja pokažete put kojim ste išli kada ste prvi put izašli iz baze 6. avgusta... oprostite, 4. avgusta 1995. godine u 6.00 časova?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, nisam siguran koliko je bilo sati. Rekao sam oko 6.00 časova.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, vi ste obeležili plavom bojom put koji se spušta do glavne ulice i onda se vraća nazad. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koliko je to vremenski trajalo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, 10, 12, 15 minuta. Ne više.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su vas drugi pratili?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da. Bio sam u jordanskom vozilu, vozio je jordanski vozač, i takođe je bio jordanski komandant tima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li znate ko su bili ti Jordanci? Da li znate njihova imena?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, žao mi je, ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Rekli ste nam da ste išli da pokupite neke pripadnike ili da ste pokušali da pokupite neke pripadnike UN CIVPOL-a?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ja sam u tome učestvovao. Ali nisam ja bio taj koji je pokušao da ih pokupi. To je bilo to jordansko vozilo koje je išlo to da obavi, i to je organizovao CIVPOL. Mislim da je došlo do zbrke oko vozila na glavnoj kapiji i oni su želeli da pođe s njima neko ko otprilike zna gde se nalazi ta lokacija, i ja sam bio na raspolaganju da to uradim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koliko je to mesto bilo udaljeno od baze?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, vazdušnom linijom približno 1.000 metara. Možda toliko.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A vi kažete da ti ljudi koji su bili u tom jordanskom oklopnom transporteru nisu znali gde se nalazi ta lokacija?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno. Ili su barem rekli da ne znaju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koga ste trebali da pokupite sa tog mesta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, bilo je pripadnika UN CIVPOL-a na određenoj adresi. Mi nismo pokupili njih, nego tri civila koji su bili zaposleni ... nisam ih video, jer sam bio u zadnjem delu vozila. Jordanac koji je bio komandant posade zaustavio je vozilo, spustio rampu, pokupio ih, i zatim smo se vratili.

SUDIJA ORIE: Molim vas, usporite zbog prevodilaca. Hvala vam.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se. Oprostite, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko su bili ti ljudi iz CIVPOL-a...

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, ko su bili ti ljudi iz UN CIVPOL-a koje ste trebali da pokupite?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Imali smo adresu. Bilo ih je nekoliko, ali ne mogu da se setim njihovih imena.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li se sećate gospodine ljudi koje ste potom pokupili tim vozilom?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, to su bila tri civila koji su bili zaposleni kod nas, ali je prošlo toliko vremena da ne mogu da se setim njihovih imena.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ako bismo mogli ovo da označimo kao dokazni predmet i uvedemo u spis. Karta sama za sebe, časni Sude, već je nezavisno dokazni

predmet Tužilaštva broj P62, ali mislim da bi sada trebalo da postane dokazni predmet Odbrane u koji su unesene oznake svedoka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, pretpostavljam da nemate prigovor?

TUŽILAC TIEGER: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D112.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Dokazni predmet Odbrane broj D112 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, da li se sećate koja je to bila adresa?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine. Ne mogu da se setim. Ne sećam se čak ni adrese na kojoj sam stanovao pet meseci.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dajte da sada pogledamo jednu drugu verziju ovog dokumenta sa spiska po *Pravilu 65ter*.

ADVOKAT KEHOE: Molim da dobijemo neobeleženu verziju dokumenta koji nosi broj 4769 sa spiska po *Pravilu 65ter*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gledajući još jedanput ovaj dokument koji nosi broj 4769, rekli ste da ste još negde išli tog dana kasnije?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde je ta lokacija, gospodine? Da li možete da uzmete marker i da nam opet obeležite tu rutu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: (*svedok obeležava*)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ponovo ste obeležili plavom bojom. Išli ste istim putem. Malo dalje ste došli i čini se da je to severno od mesta od zgrade koja se naziva Parlament. Odnosno, tako piše. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gde ste išli gospodine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Išao sam da se sastanem sa srpskim oficirom za vezu koji je zvao moju kancelariju i želeo je da razgovaramo o nekim detaljima srpske... izvinjavam se, o raseljenim osobama koje su bili u bazi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kako se zvao taj čovek?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ako mi dozvolite da pogledam u svoje beleške, onda ću moći da vam kažem njegovo ime.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Slobodno, gospodine. Šta gledate, generale?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gledam svoju izjavu koju sam dao istražiocima ovog Suda 1997. godine, ali sam je zapravo potpisao 1999. godine. Mislim da je ime oficira bilo kapetan Karlopac. Tako sam zapisao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kapetan Karlopac. Dakle, ta izjava koju ste dali 1997. godine... dakle, uzgred budi rečeno, taj put kada ste otišli iz baze, mislim da ste rekli da je to bilo kasno popodne. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Bilo je kasno uveče. Već je bio mrak.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možete li da kažete otprilike u koje vreme je to bilo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, žao mi je, ne mogu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: S kim ste išli?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Opet sam išao u jordanskom oklopnom transporteru u pratnji jordanskog kapetana koji se zvao Muhammed, koji je bio moj vojni pomoćnik.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li se sećate njegovog prezimena?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Njegovo prezime je bilo Muhammed.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prezime mu je bilo Muhammed?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su to bila jedina dva puta kada ste izašli iz baze tog dana, 4. avgusta, i negde otišli?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Mislite vozilom?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da. Vozilom za Knin?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A šta je sa izlascima bez vozila?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Bilo je nekoliko kratkih izlazaka pred kapiju i malo izvan u sklopu mojih obilazaka, ciklusa aktivnosti kojima sam se bavio tokom tog dana, 4. avgusta, kao što je provera na glavnoj kapiji, kako ide naš plan povratka osoblja Ujedinjenih nacija u bazu, i drugih vojnih oficira. I nisam išao dalje od ulaznih vrata.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da se vratimo na trenutak unazad, pre nego što pređemo na tu situaciju sa glavnom kapijom. Vezano je za to da ste vas dvojica bili u vozilima koja ste, čini mi se, opisali kao terenska?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znači, vezano za ta terenska vozila, da li ste u obe situacije sedeli pozadi u oklopnom transporteru, APC?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U oba ta slučaja sedeo sam pozadi u oklopnom transporteru. To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I u tom periodu niste mogli da primetite nikakvo granatiranje dok ste sedeli pozadi u oklopnom transporteru, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Poklopac, gornji poklopac je bio otvoren. Čuo sam detonacije ali nisam ništa u blizini vozila video. To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada ste vi... izvinjavam se. Čekam dok svi ne čuju prevod, generale. Dakle, kada ste rekli Tužilaštvu 1997. godine i zatim naknadno potpisali dokument 1999. godine, da ste se lično osvedočili da ste videli artiljerijsku vatru u tri prilike za vreme vašeg putovanja kroz Knin, to nije bilo istina, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Lično osvedočio?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, šta znači "lično osvedočio"? Ako sam čuo artiljerijsku vatru u relativnoj blizini vozila, detonacije granata u blizini vozila, ja bih rekao da sam bio svedok.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, kada ste rekli kancelariji Tužilaštva i možete ponovo da pogledate svoju izjavu...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas da svaki put napravite pauzu između svakog pitanja i odgovora; isto važi i za vas gospodine Leslie...

SVEDOK LESLIE: Oprostite.

ADVOKAT KEHOE: Oprostite, časni Sude, i izvinjavam se prevodiocima.

SUDIJA ORIE: Da. Ja, nažalost, ne mogu da pratim prevod na BHS. Obično slušam francuski prevod. Ako i tamo ima bilo kakvih problema, onda ću da se uključim i na BHS kanal, takođe.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, generale, kada ste rekli kancelariji Tužilaštva u izjavi... uzgred budi rečeno, izjava koju ste dali 1997. godine, vi ste diktirali tu izjavu, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Delimično. Ali tamo je takođe bio niz onih koji su hvatali beleške. Vi ćete mi oprostiti ali ne mogu da se setim imena istražioca. Izjava je onda odnesena i vraćena mi je tek kroz dve godine kada sam je i potpisao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali ste je pročitali pre nego što ste je potpisali, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, gospodine. Ali verovatno je nisam čitao dovoljno pažljivo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, svakako, gospodine. Vaš intervju iz 1997. godine bio je bliže događajima iz 1995. godine nego kada ste je konačno potpisali 1999. godine, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, šta bi moglo drugo ... zar nije ovo jedno od onih suvišnih pitanja tipa – da li je 2000. godina kasnije od 1998. godine?

ADVOKAT KEHOE: Shvatam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, često smo, u duhu ispovesti, kao što je moj uvaženi kolega gospodin Cayley rekao, primerci sistema u kom smo odrasli i to je jedna od slabosti i pokušaću da se promenim, kako budemo napredovali u suđenju.

SUDIJA ORIE: Svi ih imamo. Moramo svi da se prilagodimo novoj situaciji. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, vi ste rekli u svojoj izjavi iz 1997. godine da ste se u tri prilike lično osvedočili na svojim putovanjima kroz Knin da ste videli u to vreme artiljerijsku vatru. Zar niste tako rekli?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da. Tako je. Ali kao što sam rekao u svom prethodnom svedočenju, retko sam video mesto gde je bila tačka detonacije. Za većinu granata čiji sam bio svedok, mogu da kažem da sam video samo dim, video sam razbijeno staklo ili oblake prašine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste takođe objasnili kancelariji Tužilaštva kada ste davali svoju izjavu, da u stvari nikada niste obavili tri putovanja kroz Knin za vreme granatiranja?

SUDIJA ORIE: Trenutak samo. Možete sada da odgovorite na pitanje.

SVEDOK LESLIE: Gospodine, ja bih mogao da odgovorim, ali moram da vam kažem da je moja izjava koju sam dao 1995. godine uzeta i poslata mi nazad. I postoje neke greške i razlike u toj izjavi koje sam spreman da priznam. I postoje nijanse kako je formulirano i nisam obratio dovoljno pažnje kada sam dve godine kasnije potpisao. Ja verujem da sam u to vreme razmišljao i mislio da na jednom od tih mojih puteva, naročito 4. avgusta uveče, gotovo nije bilo granatiranja, naročito ne na putu kojim sam ja prolazio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, danas ste nam rekli da ste dva puta u terenskom oklopnom vozilu izlazili, a u izjavi iz 1997. godine rekli ste da ste izlazili tri puta. Molim vas da pogledate dokazni predmet Tužilaštva broj P84.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se stavi na ekran. Časni Sude, pre nego što to uradimo, da li mogu da ponudim u spis kartu koju imamo sada na ekranu, moj kolega gospodin Mišetić me je podsetio da nisam to uradio.

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se, časni Sude. Da li mogu da dobijem referencu za izjavu iz 1997. godine?

ADVOKAT KEHOE: Svakako. To je dokument koji nosi oznaku ERN 0088-4726.

SUDIJA ORIE: Hajde da prvo pokušamo da se pozabavimo sa ... prvo nudite u spis fotografiju iz vazduha i ono što je na njoj obeleženo, to je drugo obeležavanje iste fotografije iz vazduha u spisu. Gospodine Tieger, da li imate prigovor?

TUŽILAC TIEGER: Nemamo, časni Sude. Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Nemate. Onda gospodine sekretare, koji bi to bio broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D113.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D113 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Samo zbog pojašnjenja, gospodine Tieger, to je prvi ceo paragraf na toj stranici, otprilike sedam redova nadole, samo zbog reference.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, imam tu referencu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znam da imate, gospodine.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Oprostite, oprostite...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Samo sam pomagao svom kolegi. Dakle, ovo je dokument koji je prethodno primljen u spis... jedna interesantna stvar na stranici broj 1...

Ovo ste napisali... ovo je napisano nekoliko dana nakon što ste preuzeli dužnost načelnika štaba UNCRO-a u Zagrebu, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I naravno, želeo bih da odemo dole na istoj toj stranici.

ADVOKAT KEHOE: Molim vas, da li možemo da uvećamo prvi paragraf?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, četiri reda od početka kaže se: "Stigao sam u Knin 1. marta 1995. godine a napustio sam ga 7. avgusta 1995. godine." Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste pomenuli taj dugački razgovor koji ste imali, mislim, sa kapetanom Marinom Lukovićem 9. avgusta. Da li se sećate toga?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, sećam se razgovora, jer dobri mornarički kapetan je bio taj koji me je odvezao iz štaba Sektora Jug do obale i ako sam pogrešio datum, ja se izvinjavam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u stvari, vi ste napustili Knin 7. avgusta. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Morao bih da pogledam svoje beleške i neke dokumente, gospodine. Ali mislim da je tako, da sam napustio Knin 7. avgusta.

ADVOKAT KEHOE: Molim vas da okrenete 2. stranicu ovog dokumenta, paragraf broj 3.

SUDIJA ORIE: To je 3. paragraf na 2. stranici, jer je numeracija ovog dokumenta malo pobrkana. Piše broj 3 na paragrafu, samo da kažem za zapisnik.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude, to je to. Hvala vam. Ako možemo da uvećamo paragraf broj 3, kao što je sudija Orije istakao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, u ovom paragrafu nalaze se detalji vašeg puta u bolnicu 5. avgusta, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Idemo malo gore - na paragraf broj 2, i to počinje na dnu prve stranice i prelazi na drugu.

ADVOKAT KEHOE: Pogledajmo prvo ovu stranicu, gospodine Monkhouse, a onda idemo na drugu stranicu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, želim da skrenemo pažnju na ovaj paragraf, u kom se govori o događajima od 4. avgusta gde se hronološkim redom daje prikaz napora pojedinaca iz UN Sektora Jug da dovedu službenike Ujedinjenih nacija nazad u bazu, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi nigde u ovom paragrafu ne pominjete činjenicu da ste izlazili 4. avgusta da pomognete da se osoblje vrati u bazu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U pravu ste.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U stvari, tu se spominje gospodin Dawes?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I takođe i druga osoba koja je oficir bezbednosti u Sektoru Jug - gospodin Dreyer, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Apsolutno. Obojica zaslužuju veliko priznanje za ono što su uradili jer su sve vreme bili napolju, kao što sam pomenuo u svom izveštaju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali nigde se vi ne spominjete, generale, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, gospodine, zašto bih to radio?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li se vi igde spominjete; da ili ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne. Nisam pisao o sebi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vratimo se sada, generale, na još jednu kopiju dokumenta koji nosi broj 4769 sa liste po *Pravilu 65ter*. Dok čekamo, generale, kada je reč o tom prvom izlasku za koji ste rekli da ste otišli prema Kninu negde posle 6.00 časova ujutro, da li možete da budete precizniji u pogledu vremena?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, ne mogu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li imate svedoka koji bi mogao da potvrdi da ste išli na taj obilazak, i ako imate, ko je to?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, pretpostavljam da bi posada jordanskog oklopnog transporterata mogla to da potvrdi. Zatim, tamo su bili neki ljudi dole na prednjoj kapiji, iako je bilo neverovatno haotično, neko ko je video šta se dešavalo i redosled aktivnosti. Bilo je tuce vozila koja su napuštala bazu svakih 15 do 20 minuta i odlazila da skupljaju ljude. U svakom slučaju, ja čekam na vaše pitanje, gospodine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, da li imate ime bar jedne osobe koja može da potvrdi da ste išli na taj obilazak?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne, gospodine, nemam, niti mi pada napamet ime ijedne osobe koje može da potvrdi da sam išao u bolnicu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Doći ćemo do toga.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Vratimo se na dokument koji nosi broj 4769 sa spiska po *Pravilu 65ter* i ako bismo to mogli malo da uvećamo, gospodine Monkhouse - područje blizu baze. To bi bila donja polovina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, isto tako ste pomenuli da ste negde tokom tog istog dana, 4. avgusta, izašli u ovo područje u blizini baze i da je bilo nekih aktivnosti vezano za leševe. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da li je to bilo 4. ili 5. avgusta?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, svakako mogu da pronađem transkript, generale, ali ako me pamćenje dobro služi, vi ste ovog jutra svedočili da je to bilo tokom jednog od vaših izlazaka peške?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako mi date jedan trenutak, naći ću to.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Hvala.

SUDIJA ORIE: Ti obilasci pešice nalaze se na 80. stranici, u 4. redu... ne, to je poslednje pominjanje.

ADVOKAT KEHOE: To bi bilo na 32. stranici, u 11. redu. I ako mogu samo da listam malo nagore, ali samo toliko da mogu ovo da stavim u kontekst. U redu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako bismo mogli da počnemo od prvog reda na 32. stranici, da bi to stavili u kontekst. Pitanje je bilo o vašem izlasku 4. avgusta i vi ste u tom prvom redu rekli: "Nekoliko puta sam išao u oklopnom transporteru, nekoliko puta ne. U oklopnom transporteru sam išao odmah nakon 6.00 časova, i to je bio vrlo kratak obilazak u stanju kontrolisanog haosa koji je bio pred samom kapijom."

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je tačno. Na prednjoj kapiji...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, dozvolite mi da završim.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Izvinjavam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ja sada samo čitam transkript, pa ću onda da postavim pitanje. Nastavljam citat: "Bilo je nekih problema sa UN CIVPOL-om koji nisu imali iste spiskove kao civilno osoblje Sektora Jug Ujedinjenih nacija, i potreban je bio neko ko je znao gde je bila ulica u blizini *Dizel depoa*, tako da sam ušao u vozilo. Čitav taj izlazak nije trajao više od 15 minuta. Ništa značajno za izveštaj. Pokupili smo tri osobe. Niko od njih nije bio pripadnik UN CIVPOL-a i vratili smo se natrag. Drugi izlazak bio je u nekom trenutku tokom tog dana. Bili su neki leševi desno od kapije i neki ljudi su bili zainteresovani da se obavi istraga u vezi s tim i stavili su ih u vreće za leševe. Tako da sam ja izašao napolje da se to zaustavi." To je taj incident koji ja pominjem i želeo bih da vas uputim na šemu koja je... ili na kartu koja se nalazi na ekranu.

ADVOKAT KEHOE: Možemo li da zastanemo na trenutak.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, da li je do tog puta došlo 4. ili 5. avgusta?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ne sećam se, gospodine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koristeći ovu fotografiju koju sada imamo na ekranu, primenjujući isti postupak kao i ranije, da li možete da nam obeležite pravac kojim ste išli i gde su se nalazila ta tela?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, to nije bio dugačak put.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam, generale.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U redu. Koliko se sećam, to je bilo tu. Ja ne pridajem sebi nikakva priznanja za ono što se dogodilo. Tu su bili vojnici koji su pokušavali da ubace tela u vreće za leševe. I ja sam smatrao da je to nepotreban rizik, pa sam otišao da ih vratim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U to konkretno vreme, ko je bio sa vama?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Mislim da je bio jedan od kanadskih kapetana ali nisam sasvim siguran. Mislim da je to mogao da bude kapetan Berikoff. Ali morali biste da ga pitate. Gospodine, prošlo je 12 godina, u to vreme dogodilo se mnogo incidenata u vrlo sabijenom vremenu i zbog toga morate da mi oprostite...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, pretpostavljam da ste pročitali svojih pet izjava koje ste dali kancelariji Tužilaštva pre nego što ste došli ovde. Je li tako?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pročitao sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I siguran sam da vam je to osvežilo pamćenje u vezi sa činjenicama i okolnostima ovoga o čemu govorimo, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Približno, u koje doba dana se to dogodilo?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, bilo je negde ujutro, ali žao mi je, ne mogu tačno da se setim vremena.

ADVOKAT KEHOE: Da li bismo mogli ovo da uvedemo u spis sa D oznakom, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Da. Da li mogu da pretpostavljam da nema...

TUŽILAC TIEGER: Nema prigovora.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D114, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D114 uveden je u spis.

ADVOKAT KEHOE: Možemo li da dobijemo drugu verziju dokumenta koji nosi broj 4769 sa spiska po *Pravilu 65ter* i da je stavimo na ekran. Gospodine Monkhouse, molim vas da pogledamo veći prikaz toga. Ne, oprostite. Mislio sam obrnuto. U redu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, rekli ste da ste 5. avgusta otišli do bolnice?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Otprilike u koje vreme?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je bilo otprilike oko 9.00 časova.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A otprilike u koje vreme je srpski doktor došao u bazu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Nisam bio tamo kada je prvi put došao. Saznao sam kasnije da je bio negde između 7.00 i 8.00 časova.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li može da se kaže da je on bio tamo pre toga?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I ponovo, ako bismo mogli da iskoristimo ovu kartu i da vas zamolim da uzmete marker i obeležite put kojim ste išli.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: (*svedok obeležava*) Evo, u oba pravca.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Išli ste istim putem i nazad?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko je bio sa vama na ovom putu?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, bio je srpski doktor čijeg imena ne mogu da se setim, bila su dva kanadska oklopna transportera tipa M-113, dva jordanska oklopna transportera tipa M-113 i dva češka oklopna transportera.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, da li znate ime ijedne osobe koja je bila sa vama?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, sada to znam. Narednik Marcotte, koji je bio kanadski narednik, koji me je tom prilikom pratio na tom putu. A za taj konkretni događaj on je odlikovan medaljom za dobro obavljenju dužnost.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li se sećate još nekoga?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Uz malo istraživanje, imena kanadskih vojnika svakako mogu da vam dostavim. Ne sećam se imena jordanske posade, koji naravno nisu govorili engleski jezik; ne sećam se ni imena češke posade koja takođe nije govorila engleski ili su govorili vrlo slabo ili da budem iskren, ne znam da li su govorili engleski, ali sam vrlo malo sa njima sarađivao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kad ste bili u tom konkretnom, pretpostavljam, konvoju, mislim - gde ste se vi nalazili?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Prvobitno je trebalo da budem na čelu konvoja, ali je onda srpski doktor veoma hrabro preuzeo vođstvo, tako da sam bio u prvom vozilu iza njega.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde ste se nalazili u tom vozilu, gospodine?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Ja sam bio u delu za prtljag čija su vrata bila otvorena.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vraćićemo se na ovo kada budemo govorili hronološki o događajima. Dozvolite da sada malo govorimo o *Operaciji Oluja* o kojoj ste i vi govorili jutros.

ADVOKAT KEHOE: Samo trenutak, molim vas.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mislim da imamo tehničkih problema sada kada prelazimo na sledeće područje.

SUDIJA ORIE: Ne znam karakter problema i ne znam da li možda već možete da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: To je, zapravo, uvod u nešto u šta sada ulazimo.

(Pretnesno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Koliko sam shvatio, imamo problema sa kompjuterom u vašem timu. Da li ima neko drugo područje kojim biste možda mogli sada da se bavite?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, jedno se nadograđuje na drugo, tako da je to, nažalost...

SUDIJA ORIE: Shvatam...

ADVOKAT KEHOE:... poteškoća.

(Odbrana se savetuje)

SUDIJA ORIE: Moramo da sačekamo dok tehničari ne identifikuju problem.

ADVOKAT KEHOE: Čini se da se ponovo pokreće kompjuter.

SUDIJA ORIE: Da li sam dobro shvatio da je sistem ponovo pokrenut?

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: Da, da. Dobićemo neke naznake koliko će vremena još to da potraje...

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Tieger?

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, ne znam prirodu problema ovog dokumenta, ali samo se pitam da li možemo da koristimo štampani primerak u međuvremenu.

ADVOKAT KEHOE: Voleo bih da postoji, to jest. Hvala, mislim...

SUDIJA ORIE: Da, tu smo, razumem.

ADVOKAT KEHOE: Pre nego što počnemo sa ovim, želeo bih da se skloni sa ekrana ovo što se sada tamo nalazi. I da se uvede u spis.

SUDIJA ORIE: Da. To je put do bolnice i natrag. Gospodine Tieger, da li imate prigovor?

TUŽILAC TIEGER: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Da, časni Sude. To će biti dokazni predmet Odbrane broj D115.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D115 se uvodi u spis. Izvolite, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, pre nego što predemo na ovu konkretnu temu, da li možete da mi kažete slovo po slovo ime Marcotte?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: M-A-R-C-O-T-T-E. Ako želite, mogu da tražim informacije u zavisnosti od propisa i da vam stavim na raspolaganje sutra ujutro sve podatke o mojim kontaktima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hvala lepo. To bismo zaista cenili.

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Svakako.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada, generale, želim da vam pustim ovaj audio snimak.

ADVOKAT KEHOE: To je ID 170388, i to je jedan audio snimak vesti *CBC* na internetu. To je...

SUDIJA ORIE: Da li je transkript dat i kabinama (prevodiocima)?

ADVOKAT KEHOE: Jeste, časni Sude.

(audio snimak)

"Nisu to neki nezadovoljni bivši vojnici, među njima su i najviši komandanti kanadske vojske. General-major Andrew Leslie odlazi sledeće nedelje u Avganistan gde će komandovati kanadskim snagama. On kaže da nikada nije verovao da je Hrvatska vojska planirala Operaciju Oluja na svoju ruku."

general-major Andrew Leslie: *To su uradili ljudi koji su stvarno znali šta su radili. Zato ne znam odakle im stručnost da taj posao obave.*

(kraj audio snimka)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, generale, hajde da počnemo da razgovaramo o ovome.

ADVOKAT KEHOE: Samo za zapisnik, časni Sude, to je audio snimak *CBC*-a od 21. jula 2003. godine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, šta...

SUDIJA ORIE: Sačekajte trenutak.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, šta vas je to u *Operaciji Oluja* navelo da kažete da su oni zaista znali šta su radili?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Pa, to mišljenje se oblikovalo u godinama koje su sledile, ne na osnovu činjenica, već na osnovu brojnih razgovora među vojnim stručnjacima o tome da su određene zemlje dogovorile pomoć a posebno u specijalizovanim vojnim aktivnostima koje su služile kao sredstvo pomoći hrvatskim vojnim vlastima u planiranju i sprovođenju *Operacije Oluja*. Moram da priznam da nemam dokaza o tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na koje zemlje mislite?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, nije u mojoj nadležnosti da komentarišem.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, koja četa vam je govorila o toj pomoći Hrvatima?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, po mom mišljenju, bez stvarnih dokaza, mislim da bi pominjanje te čete sada predstavljalo klevetu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, promeniću pitanje i hajde da se pozabavimo vašim komentaram koji ste dali *CBC*-u. Objasnite nam kakva je ekspertiza korišćena tokom *Operacije Oluja* koju pominjete u svojoj izjavi?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, to je bilo mišljenje koje se zasnivalo na mnogim razgovorima sa vojnim profesionalcima. Postoje mišljenja o tome da su iznajmljeni vojni stručnjaci da pomognu Vladi Hrvatske u sinhronizaciji i koordinaciji vatre, vremena i taktike.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da to ispitamo. Ono što vi sada kažete jeste da je *Operacija Oluja* bila izvedena uz visok stepen stručnosti. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Kao vojni profesionalac, složio bih se da su određeni elementi *Operacije Oluja* sprovedeni sa visokim stepenom stručnosti. A cilj je bio da se osigura da se lokalno stanovništvo očisti iz regiona.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je to bilo ono...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je to ono što ste mislili kada ste davali izjavu i kad ste rekli da je *Operacija Oluja* vođena uz veliki stepen stručnosti i da su znali šta rade? Da li je to ono o čemu ste govorili?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Oprostite, gospodine, ne mogu da se setim šta sam zapravo mislio kada sam pre mnogo godina dao taj komentar.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, generale, dozvolite da razgovaramo o samoj *Operaciji Oluja*. Pretpostavljam da ste upoznati, zar ne, sa različitim aspektima strategije NATO-a?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da, neke su mi poznate.

ADVOKAT KEHOE: Mogu li da stavim dokument na ekran da bi ... Pre nego što to uradim, časni Sude, ponovo su me podsetili da bi trebalo ponuditi u spis audio zapis koji nosi broj 1D17-0388.

TUŽILAC TIEGER: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D116.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D116 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo sada da stavimo na ekran dokument koji nosi broj ID 170100.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Generale, ovo je jedna od dve stranice ovog dokumenta. Pozabavićemo se prvom stranicom koja identifikuje odakle dolazi sledeća stranica. To je samo referenca.

ADVOKAT KEHOE: To je NATO-ov rečnik termina i definicija [NATO Glossary of Terms and Definitions]. Molim da sada pređemo na drugu stranicu. Da li možemo da se pomerimo nadole na toj stranici, pri dnu i da uvećamo ovu tačku – težišni centar?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Težišni centar po NATO definiciji glasi: "Karakteristike, sposobnosti, odnosno oblasti iz kojih neka nacija, savez, vojna formacija ili neka druga grupacija crpi svoj metod delovanja, fizičku snagu ili volju za borbom." Da li vam je to poznato, generale?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je ta definicija inkorporirana u kanadsku vojnu filozofiju?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Uglavnom da. Možda može da bude manjih neslaganja, ali to su beznačajne razlike i nisu drugačije od namere ove definicije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ideja težišnog centra je da ako možete da neutrališete ili uništite neprijateljski težišni centar, to će da dovede do uništenja njegove kohezije i volje za borbom. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: U suštini, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada da se pozabavimo Krajinom i konkretno Kninom. Knin je bio srce krajiških Srba, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste znali, gospodine, da ako bi Hrvatska vojska mogla da osvoji Knin, da bi jednostavno obezglavila napore krajiških Srba i ugušila njihove napore. Da li je to tačno?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Opisali ste nadugačko da ste bili artiljerijski oficir većinu svoje karijere, zar ne? Da li vam je poznata doktrina *Borba vazduh/zemlja* [AirLand Battle doctrine-ALB] Sjedinjenih Američkih Država?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Vazduh/Zemlja 2000. i 2004. godine, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li se u osnovi slažete sa načelima utvrđenim u toj doktrini?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je jedan prilično podroban i tehnički složen dokument, tako da bih ja najpre usitnio svoje objašnjenje i sveo ga na manje blokove.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi samo... ako bismo mogli da malo skratimo, znam da ima puno stvari o kojima trebamo da razgovaramo.

ADVOKAT KEHOE: Da li možemo da stavimo stranicu... izvinjavam se, da li možemo da stavimo na ekran dokument koji nosi broj ID 170080.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, šta se dešava sa prethodnim dokumentom? Vi ste sve ono pročitali, težišni centar i ...

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu ta dva dokumenta da se predlože da budu primljeni u spis.

SUDIJA ORIE: Da. Pročitali ste sve na šta ste hteli da nam skrenete pažnju, zar ne? Vi ste to doslovno pročitali, tako da se to nalazi u zapisniku.

ADVOKAT KEHOE: Da, nalazi se u zapisniku.

SUDIJA ORIE: Međutim, ako želite...

ADVOKAT KEHOE: To je samo tako...

SUDIJA ORIE: Nemate prigovor, gospodine Tieger? Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D117.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D117 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U bici vazduh/zemlja da li ste upoznati sa konceptom dubine bitke ili dubine operacija?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Šta je to?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: To je namera da se neprijatelju uskrati sloboda delovanja, prekinu njegove linije komunikacije i snabdevanja, razbije i odvoji prvi i drugi ešalon snaga od trećeg ešalona i ojačaju grupacije...

prevodioci: Molimo svedoka da govori malo sporije. Hvala.

SVEDOK LESLIE: Molim vas, oprostite, pokušaću ponovo.

SUDIJA ORIE: Molim vas, možete li da ponovite svoj odgovor veoma lagano?

SVEDOK LESLIE: Svakako, gospodine.

SUDIJA ORIE: Niko od nas nije u stanju da vas prati, gospodine.

SVEDOK LESLIE: Operacije po dubini planirane su da unište i osujete neprijateljsku vatru, da prekinu njihova sredstva komunikacije i snabdevanja, a u nekim situacijama da razdvoje prvi i drugi, ili drugi i treći ešalon jedan od drugog, kako bi se stvorili uslovi za korišćenje udarnih grupa po dubini, i tako dalje. Ovo nije iscrpna analiza onoga što je pred vama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Samo da se usredsredimo na nešto. Pred vama je referenca za operacije po dubini, to je stranica broj 147 stručnog izveštaja koji je predložila kancelarija Tužilaštva a koji je sastavio gospodin Theunens. To je dokument koji je već usvojilo Pretresno veće.

ADVOKAT KEHOE: Ako bismo samo mogli da vidimo donji deo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ako možemo da pođemo od ove rečenice, to je u paragrafu koji počinje sa malim slovom "i": "Borbe po dubini osmišljene su kako bi se uništila neprijateljska vatrena sila, da se unište sistemi komande i kontrole, unište namirnice i slomi moral. Tokom istovremenog napada po dubini, vojne snage koriste uređaje za ciljanje i prikupljanje informacija na daljinu, uključujući i elektronski rat i zajednička sredstva, kako bi ušle u trag neprijateljskim snagama, otežale njihove operacije i utvrdile učinke naših udara po dubini." Dakle, generale, prema ovom modelu cilj je da se borbena linija pomeri iza početne linije sukoba, zar ne?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, ovo je koncept da se uđe što je moguće dublje, da se gađaju neprijateljski borci a ne civili.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Moje pitanje... da li ste razumeli moje pitanje, generale?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Razumeo sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I odgovor na moje pitanje je... da li je odgovor na moje pitanje da se borba prenese dublje u teren od početne linije sukoba?

SVEDOK LESLIE – ODGOVOR: Gospodine, bez želje da zvučim svađalački, moram da vam kažem, pre nego što odgovorim, da morate da definišete protiv koga se vi borite?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Molim vas, samo da vam postavim jedno pitanje o artiljeriji...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, pre nego što počnemo sa artiljerijom, gledam na sat. Moramo da završimo u sledećih minut ili dva. Da li želite da započnete sa artiljerijom?

ADVOKAT KEHOE: Artiljerija je dugačka priča, časni Sude, tako da mislim da sam shvatio.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju, želim da vam dam sledeće uputstvo, gospodine Leslie; nemojte ni sa kim da razgovarate o vašem svedočenju, kako o dosadašnjem, tako i o budućem. Da li mogu da pretpostavim da smo se manje-više složili da ćete da pokušate da pronađete ime ili barem mesto boravka određene osobe, što ste spomenuli danas tokom vašeg iskaza? Mislim da je svedok predložio da pronađe neke informacije, koje bi naravno, pod normalnim okolnostima bile direktno vezane za vaše svedočenje, a da pri tome ne razgovarate dalje ni sa kim o svom svedočenju. Pretpostavljam da se strane slažu s tim.

ADVOKAT KEHOE: Odbrana se slaže.

SUDIJA ORIE: U redu. I gospodin Tieger takođe. Onda, gospodine Leslie, vidimo se sutra, 23. aprila u 14.15 časova u sudnici broj I. Gospodine Leslie, hteo bih još nešto da dodam. Vi ste se ranije izvinjavali što nemate jasno sećanje o događajima koji su se dogodili pre dosta vremena. Nema potrebe da se izvinjavate zbog toga. Jedino što od vas očekujemo jeste da odgovarate na pitanja što najbolje možete i ako se ne sećate, nema potrebe da se izvinjavate. To tako prihvatite i recite nam ako se ne sećate. Čak i ako vam gospodin Kehoe kaže da želi da vam osveži pamćenje, nema nikakve zle namere u tome. Ako je ono što ste videli u poslednjih nekoliko dana osvežilo vaše sećanje, to je u redu. Ako nije, ne smete se oslanjati, osim ako nam to posebno ne naglasite, ni na šta što ste pročitali u proteklih nekoliko dana, a što vam nije vratilo neko vaše specifično sećanja. Sada ćemo da prekinemo sa radom do sutra u 14.15 časova.

Sednica je završena u 13.48 h

Nastavlja se u sredu, 23. aprila 2008. godine u 14.15 h.

